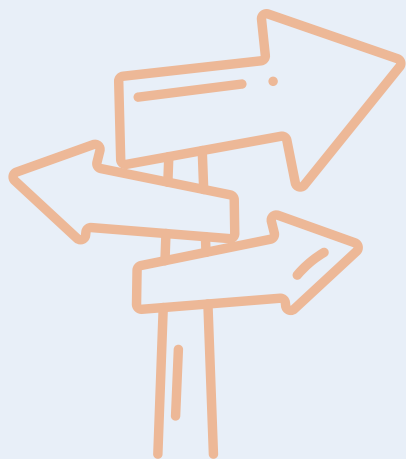

Vidiki jezikovno občutljive učilnice

Knjiga povzetkov

Znanstveno-strokovna konferenca

VIDIKI JEZIKOVNO OBČUTLJIVE UČILNICE

Knjiga povzetkov

Ljubljana, 22. oktober 2026

Vidiki jezikovno občutljive učilnice: knjiga povzetkov

Vodja projekta *Moji jeziki, moja moč: razvijanje jezikovno občutljivega poučevanja na vseh ravneh izobraževanja (MOJEMOČ)*: prof. dr. Karmen Pižorn, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Organizacijski in programski odbor projektne skupine:

doc. dr. Melita Lemut Bajec, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

prof. dr. Karmen Pižorn, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

prof. dr. Silva Bratož, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

doc. dr. Anja Pirih, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

dr. Tina Rozmantič, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Mija Umer, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Recenzenti povzetkov:

doc. dr. Melita Lemut Bajec, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

prof. dr. Silva Bratož, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

doc. dr. Anja Pirih, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

dr. Tina Rozmantič, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Mija Umer, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Urednici:

doc. dr. Melita Lemut Bajec, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Mija Umer, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Oblikovanje in prelom:

doc. dr. Melita Lemut Bajec, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Mija Umer, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Založba: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Zanjo: prof. dr. Karmen Pižorn, dekanja

Spletna izdaja Ljubljana, 2026

Dostopno na spletni strani: <https://www.pef.uni-lj.si/mojemoc/>

Publikacija je brezplačna.

Knjiga povzetkov je nastala kot del ARIS-ovega projekta *Moji jeziki, moja moč: razvijanje jezikovno občutljivega poučevanja na vseh ravneh izobraževanja* (V5-24060). Projekt št. V5-24060 je sofinancirala Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije iz državnega proračuna in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino.

To delo je objavljeno pod licenco CC BY 4.0, Creative Commons Priznanje avtorstva 4.0 Mednarodna Licenca: [Deed - Priznanje avtorstva 4.0 Mednarodna - Creative Commons](#)

Izjema so posamezni oblikovni elementi, uporabljeni na podlagi licence Canva Pro, za katere veljajo ločeni licenčni pogoji.

Kljub skrbnemu preverjanju vsebine avtorji in založnik ne prevzemajo odgovornosti za morebitne napake, pomanjkljivosti ali posledice uporabe informacij iz te publikacije. Uporaba gradiva je na lastno odgovornost uporabnika.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID [300768259](#)
ISBN 978-961-253-375-5 (PDF)

KAZALO

Uvodnik

Melita Lemut Bajec in Mija Umer

V kolikšni meri smo kot družba (zares) odprti za večjezičnost?.....1

Nagovor vodje projekta Moji jeziki, moja moč: razvijanje jezikovno občutljivega poučevanja na vseh ravneh izobraževanja (MOJEMOČ)

Karmen Pižorn

Doprinosi projekta MOJEMOČ.....5

PLENARNI GOVORCI

Saša Jazbec

Ko je čezjezičnost srečala večjezičnost pri učenju tujega jezika.....10

Susanna Slivensky

From European Expertise to Classroom Practice - How ECML Resources Support

Plurilingual and Language-Sensitive Education.....12

Bronka Straus

Jezikovno občutljivo poučevanje med Scilo in Karibdo.....14

Silvija Komočar

Jezik čustev v vrtcu kot podpora jezikovno občutljivemu in vključujočemu pedagoškemu

delovanju.....16

VEČJEZIČNOST V VRTČEVSKEM OKOLJU

Eva Petan

Jezikovno občutljiv vrtec kot prostor vključevanja večjezičnega otroka.....19

Tadeja Omerza in Barbara Klede

Jezikovno občutljivo poučevanje v večjezičnem vrtcu: izkušnje iz projekta RaRa.....21

Renata Jeza

Neumetnostna besedila v jezikovno spodbudnem okolju večjezične skupine vrtca 23

Anita Sila

Večjezičnost kot vir učenja: jezikovno občutljivo poučevanje skozi igro Tornado Boom®.....25

Urška Dečman

Gradnja jezikovno občutljivega bralnega okolja na osnovni šoli.....27

Katarina Grom

Razvojna kontinuiteta fonološkega zavedanja v jezikovno občutljivi učilnici.....29

Anja Pirih, Silva Bratož, Mija Umer

Krepitev dejavne vloge vzgojitelja v večjezičnih predšolskih okoljih: projekt AGENTIVE.....31

VEČJEZIČNOST V OSNOVNOŠOLSKEM OKOLJU

Ota Trajković Haziri

»Moj učenec prihaja s Kosova. Moram potem staršem napisati email albanščini?«.....34

Mateja Todorovski

Jeziki okoli nas: jezikovna raznolikost kot vir učenja.....36

Maja Funa

*Kako ustvariti učno okolje, v katerem si otrok upa spregovoriti? Jezikovno občutljivo poučevanje
tujega jezika v prvi triadi.....38*

Vesna Voglar Pulko

Spoznavanje romskega jezika in kulture preko bibliopedagoške ure.....40

Jadranka Mittendorfer

Več kot je kuharjev, boljša je kamena juha.....42

Mineja Krisper

Med jeziki: jezikovne strategije večjezičnih učencev pri pouku nemščine.....44

Sabina Pokovec

Vloga prvega jezika pri učenju gluhih učencev.....46

Haris Ljubijankić

*Od geografskega vira do razlage: vloga jezikovnih podpor pri razvijanju geografskega izražanja
učencev.....48*

Tjaša Belinc, Melita Lemut Bajec

Jezikovno občutljivo poučevanje v praksi: perspektive učiteljev izbrane osnovne šole.....50

Daniela Manoilov

Med jezikom institucije in jezikom odnosa: večjezičnost v prostoru manjšinske šole.....52

Maruša Dolanc

Izzivi pri razvoju jezika pri gluhih učencih.....54

Liubov Heinrich in Mateja Kolar

*Jezikovno občutljivo poučevanje v digitalnem okolju: primer razvoja aplikacije MemoMoo
Kids.....56*

Mojca Poredoš, Zdenka Marinič, Jasna Grabeljšek, Maja Martina Merljak, Jerneja

Stoviček

*Jezik kot temelj socialne vključenosti: Opažanja in študija primera pri projektu Skupaj za
mizo.....58*

Anna Dillon

Jezikovne pokrajine za raznojezično vključevanje v šolah.....60

VEČJEZIČNOST V SREDNJEŠOLSKEM IN VISOKOŠOLSKEM OKOLJU

Sara Remžgar

*Med maturo in resnično komunikacijo: prostor za jezikovno občutljiv pouk angleščine v 4. letniku gimnazije.....*63

Ana Marija Gračnar

*Ko književnost postane prostor za razumevanje drugega: biblioterapevtski pristop pri pouku slovenščine.....*65

Alenka Polak

*Kritična refleksija nekorektne uporabe nekaterih psiholoških strokovnih izrazov pri študentih pedagoških smeri.....*67

Marko Gavriloski Tretjak

*Jezikovno vključevanje LGBTQ+ mladih v srednji šoli: strokovne presoje in pedagoško odzivanje.....*69

Tamara Grašič Šebenik

*Od enormnih razlik do skupnega napredka: diferenciacija pri pouku nemščine na Evropski šoli Ljubljana.....*71

Anja Kogler

*Dobro počutje skozi angleščino: jezik, ki povezuje učenje, sodelovanje in skrb zase.....*73

Ines Jarh

*Jezik kot orodje kritičnega mišljenja in raziskovanja.....*75

Natalija Isak

*Od prevoda do poustvarjanja: večjezični dijaki Gimnazije Ravne na Koroškem v dialogu s sodobno slovensko poezijo.....*77

Darja Mertelj in Leon Brajnik

*Kaj lahko medpredmetno povezovanje geografije in italijanščine kot tujega jezika prispeva k jezikovni občutljivosti dijakov?.....*79

Mateja Peršak

*Jezikovna (ne)občutljivost in mišljenje v učilnici.....*81

Sabina Autor

*Šola kot večkulturno in večjezično okolje.....*83

Vabilo na konferenco.....85

Program konference 86

Uvodnik

doc. dr. Melita Lemut Bajec

Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Mija Umer

Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

V kolikšni meri smo kot družba (zares) odprti za večjezičnost?

V svetu in naši neposredni okolici smo priča obsežnim političnim in ekonomskim spremembam. Globalizacija in razvoj novih tehnologij sta močno povečala stik med jezikovnimi in kulturnimi skupinami. Posledično se jeziki danes hitreje kot kadar koli prej spreminjajo in prilagajajo različnim okoliščinam in namenom. Nova stvarnost terja spremembo paradigme poučevanja in razvoj didaktičnih pristopov, ki odgovarjajo na potrebe sodobnih večjezičnih in večkulturnih razredov. Cilj kakovostnega izobraževanja je razumevanje in prepoznavanje različnih jezikov in kultur kot vira družbenega blagostanja. Vsak posameznik tako postane ovrednoten v kulturnem in jezikovnem kapitalu, ki ga prinaša v razred.

Osnovni namen projekta *Moji jeziki, moja moč: razvijanje jezikovno občutljivega poučevanja na vseh ravneh izobraževanja* (MOJEMOČ) je bil preučiti načine vključevanja jezikov na različnih ravneh izobraževanja. Jezikovno občutljivo poučevanje (JOP) je krovni izraz za pristop, ki razume soobstoj različnih jezikov v izobraževanju kot naravno stanje in vir za vzpostavitev družbene enakosti, izhajajoče iz socialne pravičnosti in vzdržne socialne kohezije. JOP v poučevanje vključuje ne le jezik/-e šolanja in drugih ali tujih jezikov, ki so del kurikula, ampak tudi v okolju prisotne manjšinske, regionalne jezike in jezike skupnosti. Cilj tovrstne pedagoške paradigme je omogočiti vsem učencem enakovreden dostop do znanja z upoštevanjem njihove jezikovne raznolikosti in hkratnim razvijanjem akademskega jezika. Jeziki posameznikov so pri tem razumljeni kot pomemben vir za učenje.

Konferenca *Vidiki večjezične učilnice* je predstavljala zaključek projekta in priložnost za izmenjavo dobrih praks, pomislov in izzivov, ki so prisotni v slovenskih učilnicah. Prispevke, predstavljene na konferenci smo zbrali v pričujoči *Knjigi povzetkov*. Ta odpira didaktična, socialna in etična vprašanja, o tem v kolikšni meri in na kakšne načine so različni jeziki, izkušnje in načini izražanja prepoznani in upoštevani kot vir učenja, sodelovanja in vključevanja v slovenskem šolskem sistemu.

Knjigo povzetkov odpre nagovor vodje projekta, prof. dr. Karmen Pižorn, ki predstavi doprinose projekta *Moji jeziki, moja moč* k razvoju bolj vključujočega, pravičnega in kakovostnega izobraževanja. Sledijo prispevki plenarnih govorov, ki tematiko jezika in jezikovnega izobraževanja osvetlijo iz različnih, med seboj dopolnjujočih se perspektiv – raziskovalne, sistemske in vzgojno-izobraževalne. Prof. dr. Saša Jazbec v prispevku predstavlja čezjezičnost pri učenju tujega jezika in v razmislek postavlja aktualne pristope, izzive in razvojne usmeritve jezikovnega izobraževanja. Izr. prof. dr. Susanna Slivensky na konkretnih virih, ki so nastali znotraj ECML predstavi praktične ideje, gradiva in orodja za strokovni razvoj. Nazorno prikaže primere učinkovitih povezav evropske politike, raziskav in izobraževalnih praks. Bronka Straus tematiko dopolnjuje s sistemsko in jezikovnopolitično perspektivo ter s tem povezuje dogajanje v konkretni učilnici s širšimi cilji in usmeritvami izobraževalnega sistema. Dr. Silvija Komočar prek perspektive predšolske vzgoje opozarja na pomembnost jezika čustev kot podpore jezikovno občutljivemu in vključujočemu pedagoškemu delovanju. Prispevki plenarnih govorov tvorijo vsebinsko povezano celoto in omogočajo celovitejši pogled na različne vidike sodobne jezikovne učilnice.

V osrednjem delu *Knjige povzetkov* so zbrani prispevki pedagoških delavcev, ki predstavljajo elemente in vidike JOP na različnih stopnjah izobraževanja: od vrtca, preko osnovne in srednje šole do visokošolskega izobraževanja. V svojih prispevkih se avtorji osredotočajo na vprašanja medjezikovnega in medkulturnega razumevanja ter socialne in jezikovne pravičnosti. Izpostavijo pomen preseganja medkulturnih napetosti ter predsodkov do marginaliziranih skupin. Številni poudarjajo vlogo vzgojiteljev in učiteljev pri vzpostavljanju varnega in spodbudnega učnega okolja, tako v tako v smislu fizičnega prostora, pedagoško–didaktičnega prostora (npr. vloge didaktičnih podpor) in digitalnega učnega okolja.. Posamezni prispevki odpirajo vprašanja učiteljevega občutka kompetentnosti, morebitnih strahov, pa tudi stališč do večjezičnosti, , diferenciacije ter sodelovanja s starši v večjezičnih in priseljenjskih kontekstih. Pomembna vsebinska os prispevkov je tudi razumevanje jezika kot orodja mišljenja in učenja. Avtorji opozarjajo na pomen natančnega izražanja, pa tudi na vprašanja, ki jih odpira vse močnejša prisotnost angleščine v jeziku in razmišljanju mladih. Nekaj prispevkov naslavlja moč umetnostnih besedil pri preseganju jezikovnih in kulturnih mej ter terapevtski potencial pisane besede.

V iskanju odgovora na vprašanje, v kolikšni meri smo kot družba zares pripravljeni na večjezičnost, urednici *Knjige povzetkov* ugotavljava, da so pogledi na večjezične učilnice danes zelo raznoliki. A kljub različnim pogledom je jasno, da pedagoški delavci jezik prepoznavajo kot ključno vrednoto in pomembno orodje za soustvarjanje vključujočega in strpnega šolskega vsakdana.

Editorial

To What Extent Are We as a Society (Really) Open to Multilingualism?

We are witnessing far-reaching political and economic changes both globally and in our immediate surroundings. Globalisation and new technologies have greatly increased contact between linguistic and cultural groups. Consequently, languages today are changing and adapting to different circumstances and purposes more rapidly than ever before. This new reality calls for a paradigm shift in teaching and the development of didactic approaches that meet the needs of modern multilingual and multicultural classrooms. High-quality education aims to understand and recognise different languages and cultures as a source of social well-being. Each individual is thus valued for the cultural and linguistic capital they bring to the classroom.

The primary aim of the project *My Languages, my strength: developing linguistically sensitive teaching at all educational levels* (MYLANGTH) was to explore ways to integrate languages across different levels of education. Linguistically sensitive teaching (LST) is an umbrella term for an approach that views the coexistence of different languages in education as a natural state and a source for establishing social equality, rooted in social justice and sustainable social cohesion. LST incorporates into teaching not only the language(s) of schooling and other or foreign languages that form part of the curriculum, but also the minority, regional and community languages present in the local environment. This pedagogical paradigm aims to give all pupils equal access to knowledge, while considering their linguistic diversity and developing academic language. In this context, individuals' languages are understood as an important resource for learning.

The conference *Aspects of the Multilingual Classroom* marked the conclusion of the project *My languages, my strength* and provided an opportunity to exchange good practices, reflections and challenges encountered in Slovenian classrooms. The papers presented at the conference have been compiled in this *Book of Abstracts*. This raises didactic, social, and ethical questions about the extent to which, and how, different languages, experiences, and modes of expression are recognised and considered as sources of learning, collaboration, and inclusion within the Slovenian school system.

The *Book of Abstracts* opens with an address by the project leader, Prof. Karmen Pižorn, who outlines the *My languages, my strength* project's contributions to developing a more inclusive, equitable, and high-quality education. This is followed by contributions from the plenary speakers, who shed light about languages and language education from various, mutually complementary perspectives – research, systemic and educational. In her contribution, Prof. Saša Jazbec presents cross-linguistic approaches to foreign language learning and reflects on current approaches, challenges and development trends in language education. Assoc. Prof. Susanna Slivensky draws on specific resources developed within the ECML to present practical ideas, materials and tools for professional development. She clearly illustrates effective links between European policy, research, and educational practice. Bronka Straus complements the topic with a systemic and language-policy perspective, thereby linking what happens in a specific classroom to the broader objectives and directions of the education system. Silvija Komočar, PhD, drawing on the perspective of early years education, highlights the importance of the language of emotions as a support for linguistically sensitive and inclusive teaching practices. The contributions from the plenary speakers form a thematically coherent whole and provide a more comprehensive view of the various aspects of the contemporary language classroom.

The central section of the *Book of Abstracts* brings together contributions from educational practitioners across different levels of education: from kindergarten, through primary and secondary school, to higher education. In their contributions, the authors focus on issues of interlingual and intercultural understanding, as well as social and linguistic justice. They highlight the importance of overcoming intercultural tensions and prejudices towards marginalised groups. The role of educators and teachers in creating a safe and supportive learning environment is emphasised, both in terms of physical space and didactic support, including verbal and non-verbal support. The paper also focuses on digital learning environments. Individual contributions explore teachers' attitudes towards multilingualism, their sense of competence, potential fears, differentiation, and collaboration with parents in multilingual and migrant contexts. Another key theme is the understanding of language as a tool for thinking and learning. The authors highlight the importance of precise expression, as well as the issues raised by the ever-increasing presence of English in young people's language and thinking. Some contributions address the power of literary texts in transcending linguistic and cultural boundaries. The written word can also have a therapeutic effect.

In seeking an answer to the question of the extent to which we as a society are truly prepared for multilingualism, the editors of the *Book of Abstracts* note that views on multilingual classrooms today are highly diverse. Despite these differing views, contributions from educational professionals show that they recognise language as a key value and an important tool for creating an inclusive and tolerant school environment.

Nagovor vodje projekta *Moji jeziki, moja moč: razvijanje jezikovno občutljivega poučevanja na vseh ravneh izobraževanja* (MOJEMOČ)

prof. dr. Karmen Pižorn
Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Doprinosi projekta MOJEMOČ

Projekt *Moji jeziki, moja moč: razvijanje jezikovno občutljivega poučevanja na vseh ravneh izobraževanja* je nastal kot odgovor na vse večjo jezikovno in kulturno raznolikost slovenskega izobraževalnega prostora. Ta raznolikost nas je spodbudila k razmisleku o tem, kako vrtcem, šolam in univerzam ponuditi več strokovne podpore pri delu v okoljih, kjer se srečujejo različni jeziki, izkušnje in kulturna ozadja.

Prepričana sem, da je prav vprašanje jezika eno ključnih vprašanj kakovostnega in pravičnega izobraževanja. Učenci, dijaki in študenti znanje razumejo, gradijo in izkazujejo skozi jezik/e, zato je skrb za jezikovni razvoj neločljivo povezana z dostopom do znanja, učno uspešnostjo in socialno vključenostjo. Jezikovno občutljivo poučevanje tako ni omejeno le na pouk jezikov, temveč zadeva vse predmete in vse ravni izobraževanja.

Projekt MOJEMOČ je pomembno prispeval k razumevanju tega področja v slovenskem prostoru. Raziskovalno delo je pokazalo, da strateški in normativni dokumenti že podpirajo večjezičnost, inkluzijo in medkulturnost, vendar je JOP v učnih načrtih in pedagoški praksi še premalo sistematično umeščen. S tem projekt opozarja na razkorak med načelnim priznavanjem jezikovne raznolikosti in njeno dejansko uporabo kot pedagoškega vira.

Posebno vrednost projekta vidim v sodelovanju treh institucij: Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani, Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem in Pedagoškega inštituta. Prav povezovanje različnih raziskovalnih, pedagoških in strokovnih perspektiv je omogočilo, da smo področje osvetlili celovito: od analize politik in raziskav do stališč pedagoških delavcev ter konkretnih rešitev za prakso.

Eden osrednjih rezultatov projekta so *Smernice za učinkovito implementacijo jezikovno občutljivega poučevanja na predšolski, šolski in univerzitetni ravni*. Smernice povezujejo raziskovalna spoznanja s pedagoško prakso in poudarjajo, da je skrb za jezikovni razvoj odgovornost vseh pedagoških delavcev, ne le učiteljev jezika.

Projekt je prispeval tudi k profesionalnemu razvoju učiteljev, vzgojiteljev in drugih strokovnih delavcev. Oblikovana sta bila model strokovnega izpopolnjevanja in množični spletni tečaj, ki pedagoškim delavcem približujeta pomen večjezičnosti, prvih jezikov, jezikovne identitete in konkretnih strategij za oblikovanje bolj vključujočega učnega okolja.

Pričujoča *Knjiga povzetkov* kaže, da je jezikovno občutljivo poučevanje široko in aktualno področje, ki povezuje različne ravni izobraževanja ter odpira pomembna vprašanja vključevanja, učnega jezika, čezjezičnosti, čustvene varnosti, digitalnih okolij in profesionalne vloge pedagoških delavcev. Mislim, da je skupno sporočilo prispevkov jasno: jeziki, ki jih posamezniki prinašajo v izobraževalni prostor, niso ovira, temveč njihova moč in pomemben vir skupnega učenja.

Kot dekanja Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani in vodja projekta MOJEMOČ v projektu prepoznavam pomemben prispevek k razvoju bolj vključujočega, pravičnega in kakovostnega izobraževanja ter izhodišče za nadaljnje raziskovanje, strokovni dialog in razvoj pedagoških praks.

Address by the Project Leader

My Languages, My Strength: Developing Linguistically Sensitive Teaching at All Educational Levels **(MYLANGTH)**

Contributions of the Project MYLANGTH

The project *My Languages, My Strength: Developing Language-Sensitive Teaching at All Levels of Education* was developed in response to the increasing linguistic and cultural diversity of the Slovenian educational space. This diversity encouraged us to reflect on how preschools, schools and universities can be offered greater professional support in working in environments where different languages, experiences and cultural backgrounds meet.

I am convinced that the question of language is one of the key questions of high-quality and equitable education. Pupils and students understand, construct and demonstrate knowledge through language. Supporting language development is therefore inseparably linked to access to knowledge, academic achievement and social inclusion. Language-sensitive teaching is thus not limited to language lessons, but concerns all subjects and all levels of education.

The MYLANGTH project has made an important contribution to understanding this field in the Slovenian context. The research showed that strategic and normative documents already support multilingualism, inclusion and interculturality, but that language-sensitive teaching is still not sufficiently systematically embedded in curricula and pedagogical practice. In this respect, the project points to the gap between the principled recognition of linguistic diversity and its actual use as a pedagogical resource.

I see particular value in the cooperation between the three participating institutions: the Faculty of Education, University of Ljubljana, the Faculty of Education, University of Primorska, and the Educational Research Institute. The combination of different research, pedagogical and professional perspectives made it possible to illuminate the field comprehensively: from the analysis of policies and research to the views of educational professionals and concrete solutions for practice.

One of the central outcomes of the project is the *Guidelines for the Effective Implementation of Language-Sensitive Teaching at Preschool, School and University Levels*. The guidelines connect research findings with pedagogical practice and emphasise that supporting language development is the responsibility of all educational professionals, not only language teachers.

The project has also contributed to the professional development of teachers, preschool teachers and other educational professionals. A model of professional training and a massive open online course were developed to help educational professionals better understand the importance of multilingualism, first languages, linguistic identity and concrete strategies for creating a more inclusive learning environment.

The present *Book of Abstracts* shows that language-sensitive teaching is a broad and highly relevant field that connects different levels of education and opens important questions of inclusion, the language of schooling, translanguaging, emotional safety, digital environments and the professional role of educational professionals. I believe that the shared message of the contributions is clear: the languages individuals bring into the educational space are not an obstacle, but their strength and an important resource for shared learning.

As Dean of the Faculty of Education, University of Ljubljana, and project leader of MYLANGTH, I recognise in this project an important contribution to the development of more inclusive, equitable and high-quality education, as well as a foundation for further research, professional dialogue and the development of pedagogical practices.

Plenarni govorci

Plenary Speakers

prof. dr. Saša Jazbec
Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta
sasa.jazbec@um.si

Dr. Saša Jazbec je redna profesorica za didaktiko nemščine kot tujega jezika na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru. Že več kot dve desetletji se posveča raziskovanju širokega, interdisciplinarnega področja poučevanja in učenja tujih jezikov. Njena raziskovalna področja so: zgodnje učenje tujih jezikov, branje in bralni procesi v tujem jeziku, učenje tujih jezikov pri učencih z disleksijo, didaktika tujejezične književnosti, metode, pristopi ter kompetence učiteljev za učenje in poučevanje tujih jezikov ter v zadnjem času zlasti uporaba umetne inteligence v poučevanju tujih jezikov in čezjezičnost. Rezultate svojih raziskav predstavlja na mednarodnih konferencah in sodeluje v različnih nacionalnih in mednarodnih projektih. Poleg tega objavlja znanstvene in strokovne prispevke v različnih mednarodno priznanih revijah in drugih publikacijah.

Ko je čezjezičnost srečala večjezičnost pri učenju tujega jezika

Čezjezičnost (translanguaging) je sodoben, inovativen in drugačen pristop k učenju in poučevanju tujih jezikov v večjezičnih učnih okoljih, saj izhaja iz spoznanja, da večjezični govorci svojih jezikov ne uporabljajo kot ločenih sistemov, temveč kot enoten in povezan jezikovni repertoar, iz katerega fleksibilno črpajo pri sporazumevanju, učenju in ubesedovanju svojih misli. Pojem čezjezičnost je kompleksen in ga je nemogoče enoznačno opredeliti. Znani in priznani avtorji ter avtorice so čezjezičnost poskušali terminološko in konceptualno umestiti v sodobni mednarodni in slovenski jezikoslovni prostor ter didaktično stroko, in sicer bolj ali manj uspešno, vendar vedno z določenimi poudarki in omejitvami (Baker, García, Canagarajah, Kirsch in Mortini, Pižorn, Lipavc Oštir, Jazbec). Zanimivo je tudi razlikovanje med čezjezičnostjo in jezikovnim preklapljanjem (code-switching). Medtem ko je slednje standardiziran pojav in izhaja iz predpostavke ločenih jezikovnih sistemov ter jasno začrtanih meja med jeziki, čezjezičnost (še) ni standardizirana in poudarja govorca, njegovo avtentično jezikovno rabo ter preseganje tradicionalnih meja med jeziki. Posledično omogoča bolj naravno in v praksi realnejše razumevanje večjezične komunikacije in učenja. V osrednjem delu predavanja so predstavljeni rezultati dveh pedagoških poleksperimentov pri pouku nemščine kot tujega jezika. V prvem so učenci analizirali čezjezično besedilo, prepleteno z elementi nemščine, angleščine in slovenščine. Rezultati so pokazali visoko stopnjo razumevanja vsebine, povečano motivacijo, spontano uporabo slovarjev in razvijanje metajezikovnega razmišljanja. V drugem poleksperimentu so učenci na podlagi nemškega izhodiščnega besedila ustvarjali lastna večjezična nadaljevanja zgodb. Nastali so izvirni čezjezični izdelki, v katerih so učenci ustvarjalno uporabljali vse jezike iz svojega jezikovnega repertoarja. Opazni so bili visoka motivacija za pisanje, osredotočenost na vsebino ter vključevanje tudi tistih jezikov, ki pri pouku običajno niso prisotni. Zaključek predavanja poudarja, da čezjezičnost ne pomeni nekontroliranega mešanja jezikov, temveč premišljeno ustvarjanje t. i. »čezjezičnih prostorov«, ki omogočajo učinkovitejše učenje, večjo jezikovno vključenost in kritični razmislek o tradicionalnih enojezičnih normah v izobraževanju. Čezjezičnost tako ponuja nov pogled na večjezičnost, jezikovno identiteto in didaktiko tujih jezikov ter odpira možnosti za bolj vključujoče in avtentične učne procese v sodobnih večjezičnih družbah.

When Translanguaging Met Multilingualism in Foreign Language Learning

Translanguaging is a modern, innovative and distinctive approach to learning and teaching foreign languages in multilingual learning environments. It stems from the realisation that multilingual speakers do not use their languages as separate systems, but as a unified and interconnected linguistic repertoire from which they draw flexibly when communicating, learning and articulating their thoughts. The concept of translanguaging is complex and cannot be defined unambiguously. Well-known and recognised authors have attempted to situate translanguaging, both terminologically and conceptually, within the contemporary international and Slovenian linguistic landscape and the field of language didactics, with varying degrees of success, but always with certain emphases and limitations (Baker, García, Canagarajah, Kirsch and Mortini, Pižorn, Lipavic Oštir, Jazbec). The distinction between translanguaging and code-switching is also of interest. Whilst the latter is a standardised phenomenon and stems from the assumption of separate linguistic systems and clearly defined boundaries between languages, translanguaging is not (yet) standardised and emphasises the speaker, their authentic language use and the transcending of traditional boundaries between languages. Consequently, it enables a more natural and, in practice, more realistic understanding of multilingual communication and learning. The main part of the lecture presents the results of two pedagogical quasi-experiments in lessons in German as a foreign language. In the first, pupils analysed a translanguaging text interwoven with elements of German, English and Slovenian. The results showed a high level of comprehension of the content, increased motivation, spontaneous use of dictionaries and the development of metalinguistic thinking. In the second pilot study, pupils created their own multilingual story continuations based on a German source text. This resulted in original translanguaging works in which students creatively used all the languages in their linguistic repertoire. There was a noticeably high level of motivation for writing, a focus on content, and the inclusion of languages not usually taught in the classroom. The conclusion of the lecture emphasises that translanguaging does not mean an uncontrolled mixing of languages, but rather the deliberate creation of so-called 'translanguaging spaces', which enable more effective learning, greater linguistic inclusion and critical reflection on traditional monolingual norms in education. Translanguaging thus offers a new perspective on multilingualism, linguistic identity and foreign language teaching, and opens possibilities for more inclusive and authentic learning processes in contemporary multilingual societies.

izr. prof. dr. Susanna Slivensky

**European Centre for Modern Languages
of the Council of Europe**

susanna.slivensky@ecml.at

Susanna Slivensky je namestnica direktorja in vodja programov ECML. Preden se je leta 2005 pridružila ECML, je delala na univerzah v Nemčiji, Avstriji in na Japonskem kot predavateljica, izredna profesorica ter izvršna direktorica univerzitetnega centra za jezike in mednarodne študije. Ima več kot dve desetletji izkušenj s poučevanjem jezikov. Ima doktorski naziv iz jezikovnega izobraževanja ter magistrski naziv iz nemščine kot tujega jezika, japonistike in organizacijske psihologije.

Od evropskega strokovnega znanja do prakse v učilnici

Kako viri ECML podpirajo večjezično in jezikovno občutljivo izobraževanje

Današnje učilnice so vse bolj večjezične, kar prinaša tako dragocene priložnosti kot tudi zapletene izzive za učitelje in učence. Jezikovno občutljivo poučevanje priznava jezike in jezikovni repertoar učencev kot vire za učenje, sodelovanje in vključevanje. Za prenos tega načela v vsakdanjo prakso v učilnici pa so potrebni dostopni materiali, praktični pristopi in priložnosti za strokovno izmenjavo. Na področju večjezičnega izobraževanja in jezikovno občutljivega poučevanja je Evropski center za moderne jezike Sveta Evrope (ECML) razvil prosto dostopne vire za učitelje, izobraževalce učiteljev in druge strokovnjake na področju izobraževanja, ki se lahko uporabljajo v najrazličnejših izobraževalnih kontekstih. Viri ECML ponujajo praktične ideje, prilagodljiva gradiva in orodja za strokovni razvoj. So nazoren primer, kako združiti evropsko politiko, raziskave in izobraževalno prakso. Namesto da bi predlagali že pripravljene rešitve, podpirajo izobraževalce pri prilagajanju skupnega evropskega strokovnega znanja potrebam njihovih učencev, institucij in lokalnih kontekstov. Na splošno ECML pomaga ustvarjati vključujoča, jezikovno prijazna učna okolja, ki priznavajo, cenijo in konstruktivno izkoriščajo jezikovne vire, ki jih učenci prinašajo v učilnico. ECML želi, da izobraževalci po vsej Evropi in zunaj nje raziskujejo, kako bi ti viri lahko obogatili njihovo poučevanje, izobraževanje učiteljev ali dejavnosti za krepitev zmogljivosti. Želi spodbuditi izmenjavo izkušenj na področju večjezičnosti, jezikovno občutljivega izobraževanja učiteljev ter prenosa inovativnih pristopov znotraj strokovnih skupnosti učiteljev jezikov. Pomembno je, da si prizadeva preseči zgolj ozaveščanje in doseči aktivno ter sodelovalno vključevanje. Izobraževalce se spodbuja, da uporabijo praktične ideje in/ali prilagodijo vire ECML v svojih lastnih strokovnih kontekstih ter svoje delo povežejo s širšimi evropskimi razvojnimi trendi in mrežami na področju jezikovnega izobraževanja. Skupnost ECML strokovno učenje ne razume kot cilj sam po sebi, temveč kot sredstvo za podporo konkretnim ukrepom, sodelovanju in inovacijam v učilnicah, institucijah in izobraževalnih sistemih. Kot namestnica direktorja in vodja programov ECML želim poudariti, kako lahko večjezično in jezikovno občutljivo izobraževanje prispeva h kakovosti, pravičnosti in demokratični kulturi. S povezovanjem evropskega strokovnega znanja z realnostjo v učilnicah lahko viri ECML pomagajo izobraževalcem ustvarjati učne priložnosti, ki cenijo jezikovno raznolikost, krepijo sodelovanje in podpirajo razvoj vključujočih, demokratičnih in trajnostnih družb.

From European Expertise to Classroom Practice

How ECML Resources Support Plurilingual and Language-Sensitive Education

Today's classrooms are increasingly multilingual, bringing both valuable opportunities and complex challenges for teachers and learners. Linguistically sensitive teaching recognises learners' languages and linguistic repertoires as resources for learning, participation and inclusion. Translating this principle into everyday classroom practice, however, requires accessible materials, practical approaches and opportunities for professional exchange. In the field of plurilingual education and language-sensitive teaching, the European Centre for Modern Languages of the Council of Europe (ECML) has developed freely available resources for teachers, teacher educators and other education professionals that can be used across a wide range of educational contexts. ECML resources offer practical ideas, adaptable materials and professional development tools. They are an illustrative example of how to bring together European policy, research and educational practice. Rather than proposing ready-made solutions, they support educators in adapting shared European expertise to the needs of their learners, institutions and local contexts. Overall, ECML helps create inclusive, language-friendly learning environments which recognise, value and make constructive use of the linguistic resources that learners bring to the classroom. ECML wishes educators across Europe and beyond to explore how the resources could inform their own teaching, teacher education or capacity-building activities. It wishes to encourage an exchange of experience around plurilingualism, language-sensitive teacher education and the transfer of innovative approaches within professional communities of language teachers. Importantly, it aims to move beyond raising awareness towards active and collaborative engagement. Alongside inspiration, educators are encouraged to make use of practical ideas and/or adapt ECML resources in their own professional contexts and to connect their work with broader European developments and networks in language education. The ECML community sees professional learning not as an end in itself, but a means of supporting concrete action, collaboration and innovation in classrooms, institutions and education systems. To conclude, as the Deputy Director and Head of programmes of the ECML, I wish to highlight the contribution that plurilingual and language-sensitive education can make to quality, equity and democratic culture. By linking European expertise with classroom realities, ECML resources can help educators create learning opportunities that value linguistic diversity, strengthen participation and support the development of inclusive, democratic and sustainable societies.

Bronka Straus

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino

bronka.straus@gov.si

Bronka Straus je sekretarka na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in mladino ter predstavnica Slovenije v Upravnem odboru Evropskega centra za moderne jezike (Svet Evrope). Kot predstavnica ministrstva, pristojnega za izobraževanje, sodeluje v Medresorski delovni skupini za spremljanje izvajanja jezikovne politike Republike Slovenije, je članica Sveta Vlade RS za vprašanja narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Sloveniji, članica Delovne skupine Vlade Republike Slovenije za uresničevanje obveznosti iz Mednarodne konvencije o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije, poroča in načrtuje izvedbo ukrepov iz Evropske listine o regionalnih in manjšinskih jezikih (Svet Evrope). Na ministrstvu koordinira izvajanje dopolnilnega pouka maternih jezikov in kultur za otroke drugih narodnosti. S kolegicami na javnih zavodih letno načrtuje program dela s področja jezikovnega izobraževanja. Aktivno je sodelovala tudi v evropskih projektih: LISTIAC ali jezikovno občutljivo poučevanje v vseh razredih (2019–2023) ter Romani Plurilingual Policy Experimentation ali Vključevanje romskih otrok v vzgojo in izobraževanje: preizkušanje večjezičnih pristopov (2022–2025).

Jezikovno občutljivo poučevanje med Scilo in Karibdo

Koncept jezikovno občutljivega poučevanja se je začel intenzivneje razvijati po prvih rezultatih raziskave PISA leta 2000, ki so opozorili, da težave številnih učencev niso povezane le z vsebino predmetov, temveč tudi z zahtevnim učnim oziroma strokovnim jezikom. Uveljavil se je pristop »language-sensitive teaching«, ki zavestno povezuje predmetno in jezikovno učenje. S to tematiko se je začel intenzivneje ukvarjati tudi Svet Evrope. Leta 2010 je izšla publikacija *Language and School Subjects: Linguistic Dimension of Knowledge Building in School Curricula* (Beacco et al., 2010), leta 2012 je bil razvit Referenčni okvir za pluralistične pristope k jezikom in kulturam (Candelier et al., 2012), leta 2014 pa je Svet Evrope sprejel priporočilo o pomenu učnega jezika za enakost in kakovost v izobraževanju (Council of Europe, 2014). V istem obdobju so se premiki dogajali tudi v Sloveniji. Leta 2010 je izšla monografija *Pot k jezikovni politiki v izobraževanju* (Ivšek, 2010), ki je med drugim izpostavila pomen materinščin oziroma prvih jezikov pri učenju učnega jezika in pomen jezikovne kompetence za učenje vseh predmetov. Od leta 2014 je bil razvoj večjezičnosti in večjezične didaktike del letnega delovnega načrta ZRSŠ, leta 2017 pa je izšel slovenski prevod *Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jezikom in kulturam*, ki so ga spremljala tudi izobraževanja strokovnih delavcev. Večjezična didaktika je nov zagon dobila s projektom *Jeziki štejejo* (2017–2022), v okviru katerega so nastala strokovna gradiva in priročniki za delo v večjezičnem okolju. Projekt *LISTiac* oziroma *Jezikovno občutljivo poučevanje v vseh razredih* (EU Erasmus+, 2019–2023) je prispeval orodja za ozaveščanje bodočih učiteljev o izzivih jezikovno in kulturno raznolikih razredov. Projekt Sveta Evrope *Vključevanje romskih otrok v vzgojo in izobraževanje: preizkušanje večjezičnih pristopov* (2022–2025) je pokazal pozitivne učinke teh pristopov pri vključevanju romskih otrok, med drugim napredek pri učenju slovenščine, večjo samozavest in motivacijo ter močnejši občutek pripadnosti in sprejetosti. Razvoj se je nadaljeval s ciljnim raziskovalnim projektom *Moji jeziki, moja moč* (2024–2026), v okviru katerega so nastale *Smernice za učinkovito implementacijo jezikovno občutljivega poučevanja na predšolski, šolski in univerzitetni ravni* (Lemut Bajec et al., 2026). Kje se torej zatika? Eden ključnih izzivov ostaja na ravni jezikovne in izobraževalne politike. Na eni strani mednarodni dokumenti spodbujajo večje upoštevanje jezikovne raznolikosti in jezikovnih repertoarjev učencev, na drugi pa ostaja prepričanje, da je čim zgodnejše znanje slovenščine, brez navezave na prve oziroma materno jezike, najboljša pot za učence, ki imajo težave z učnim jezikom. Kako torej pripeljati barko med Scilo in Karibdo v mirnejše vode?

Linguistically Sensitive Teaching: Between Scylla and Charybdis

The concept of linguistically sensitive teaching began to develop more intensively following the initial results of the 2000 PISA study, which highlighted that the difficulties faced by many pupils were not only linked to subject content but also to the demanding language of instruction or technical terminology. The 'linguistically sensitive teaching' approach, which consciously links subject-specific and language learning, has become established. The Council of Europe has also begun to address this issue more intensively. In 2010, the publication *Language and School Subjects: Linguistic Dimension of Knowledge Building in School Curricula* (Beacco et al., 2010) was released; in 2012, the *Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures: Competences and resources* (Candelier et al., 2012) was developed; and in 2014, the Council of Europe adopted a recommendation on the importance of competences in the language(s) of schooling for equity and quality in education and for educational success (Council of Europe, 2014). During the same period, developments were also taking place in Slovenia. In 2010, the monograph *The Path to Language Policy in Education* (Ivšek, 2010) was published, which, amongst other things, highlighted the importance of mother tongues or first languages in learning the language of instruction and the importance of language competence for learning all subjects. Since 2014, the development of plurilingualism and plurilingual didactics has been part of the National Education Institute's annual work plan, and in 2017 the Slovenian translation of the *Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures: Competences and resources* was published, accompanied by training programmes for education professionals. Plurilingual didactics received a new impetus from the *Languages Matter* project (2017–2022), under which professional resources and handbooks for working in a multilingual environment were produced. The *LISTiac* project, or *Linguistically Sensitive Teaching in All Classrooms* (EU Erasmus+, 2019–2023), provided tools to raise awareness among student teachers of the challenges posed by linguistically and culturally diverse classrooms. The Council of Europe's project the *Romani Plurilingual Policy Experimentation* (2022–2025) demonstrated the positive effects of these approaches on the inclusion of Roma children, including progress in learning Slovenian, greater self-confidence and motivation, and a stronger sense of belonging and acceptance. This development continued with the targeted research project *My Languages, My Strength* (2024–2026), which resulted in the *Guidelines for the Effective Implementation of Linguistically Sensitive Teaching at Preschool, School and University Levels* (Lemut Bajec et al., 2026). So where is the problem? One of the key challenges remains at the level of language and education policy. On the one hand, international documents encourage greater consideration of linguistic diversity and pupils' language repertoires; on the other, there remains a belief that learning Slovenian as early as possible, without reference to first or mother tongues, is the best approach for pupils who have difficulties with the language of instruction. So how can we steer the ship between Scylla and Charybdis into calmer waters?

Viri

Beacco, J.-C., Coste, D., van de Ven, P.-H., & Vollmer, H. (2010). *Language and school subjects: Linguistic dimensions of knowledge building in school curricula*. Council of Europe.

Candelier, M., Camilleri-Grima, A., Castellotti, V., de Pietro, J.-F., Lőrincz, I., Meißner, F.-J., Noguerol, A., & Schröder-Sura, A. (2012). *A framework of reference for pluralistic approaches to languages and cultures: Competences and resources*. Council of Europe.

Council of Europe, Committee of Ministers. (2014). *Recommendation CM/Rec(2014)5 of the Committee of Ministers to member States on the importance of competences in the language(s) of schooling for equity and quality in education and for educational success*. Council of Europe.

Ivšek, M. (Ed.). (2010). *Pot k jezikovni politiki v izobraževanju*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Lemut Bajec, M., Pirih, A., Pižorn, K., Žmavc, J., Umer, M., Rozmanič, T., & Bratož, S. (2026). *Smernice za učinkovito implementacijo jezikovno občutljivega poučevanja na predšolski, šolski in univerzitetni ravni*. Založba Univerze v Ljubljani, Pedagoške fakultete.

Dr. Silvija Komočar

Vrtec Mavrica Brežice

silvija.komocar@v-mavrica.si

Dr. Silvija Komočar je doktorica edukacijskih ved, ravnateljica Vrtca Mavrica Brežice, predavateljica in strokovnjakinja na področju predšolske vzgoje in izobraževanja. V svojem strokovnem in raziskovalnem delu se posveča predvsem čustvenim kompetencam, profesionalnemu razvoju strokovnih delavcev, timskemu delu, samoevalvaciji ter razvoju kakovostnega in spodbudnega učnega okolja. Aktivno sodeluje v številnih nacionalnih strokovnih in svetovalnih telesih ter pri razvoju sistemskih rešitev na področju vzgoje in izobraževanja, med drugim kot predsednica Skupnosti vrtcev Slovenije in Komisije za vrtce pri Strokovnem svetu za splošno izobraževanje. Je avtorica in soavtorica številnih strokovnih in znanstvenih prispevkov, leta 2025 pa je za svoje delo prejela priznanje Zaslužna ravnateljica Združenja ravnateljev vrtcev Slovenije.

Jezik čustev v vrtcu kot podpora jezikovno občutljivemu in vključujočemu pedagoškemu delovanju

Jezikovno občutljivo poučevanje izhaja iz razumevanja jezika kot orodja učenja, sporazumevanja, sodelovanja in vključevanja. V predšolskem obdobju je to še posebej izrazito. Otrok jezika ne razvija ločeno od svojega čustvenega, socialnega in odnosnega razvoja, temveč prav v vsakdanjih stikih z odraslimi in vrstniki postopoma oblikuje besede za svoja doživljanja, potrebe, želje, stiske in odnose. Z jezikom ne izraža le tega, kar že razume, ampak z njegovo pomočjo postopoma razume sebe, druge in svoje mesto v skupini. Zato je vprašanje jezikovno občutljivega delovanja v vrtcu tesno povezano s kakovostjo odnosov, čustveno varnostjo in profesionalno odzivnostjo vzgojitelja. V tem okviru ima vzgojitelj pomembno vlogo. S svojo strokovno presojo, občutljivo komunikacijo in odzivnostjo soustvarja pogoje, v katerih se otrok lahko izraža, je slišan, razumljen in sprejet. Prispevek izhaja iz slovenske raziskave, izvedene v javnih vrtcih, v katero je bilo vključenih 679 vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev predšolskih otrok. Raziskava je obravnavala pomen čustvenih kompetenc za profesionalno delovanje vzgojiteljev. Čustvene kompetence so bile v raziskavi razumljene skozi dve med seboj povezani razsežnosti: čustveno kompetentnost in čustveno delo. Prav tu se raziskava najmočneje poveže s temo jezikovno občutljive igralnice. Poimenovanje čustev je namreč hkrati čustveni, odnosni in jezikovni proces. Ko vzgojitelj otroku pomaga ubesediti doživljanje, ga ne podpira samo pri čustveni regulaciji, temveč tudi pri razvijanju jezika, razumevanju socialnih situacij in vključevanju v skupino. Včasih gre za zelo preproste, vsakdanje stavke: da je otrok jezen, ker igrače še ne more dobiti; da ga je strah, ker ne razume, kaj se dogaja. Takšne ubeseditve so pomemben del otrokovega učenja jezika, odnosov in sebe. Ugotovitve raziskave kažejo, da so dimenzije čustvene kompetentnosti pozitivno povezane z vidiki profesionalnega delovanja vzgojiteljev. Posebej sta se kot pomembni pokazali izražanje in poimenovanje čustev ter upravljanje s čustvi. To pomeni, da profesionalno delovanje vzgojitelja ni le vprašanje strokovnega znanja, načrtovanja in izvedbe dejavnosti, temveč tudi vprašanje njegove sposobnosti, da razume čustveno ozadje pedagoških situacij ter se nanje odzove strokovno, umirjeno in občutljivo. Poseben pomen ima takšno delovanje pri otrocih, ki prihajajo iz različnih govornih okolij oziroma imajo različen materni ali prvi jezik. Prispevek povezuje ugotovitve o čustvenih kompetencah in profesionalnem delovanju vzgojiteljev povezuje z vprašanjem, kateri profesionalni pogoji omogočajo bolj jezikovno občutljivo pedagoško prakso. Otrok, ki še ne obvlada jezika okolja, ni otrok brez sporočila. Njegovo doživljanje se lahko izraža skozi pogled, tišino, umik, telesno napetost, iskanje bližine ali vedenje, ki ga odrasli lahko prehitro razume kot nesodelovanje. Zato je vzgojiteljeva čustvena kompetentnost pri delu v jezikovno in kulturno raznolikih oddelkih posebej pomembna. Čustveno kompetenten vzgojitelj zna razlikovati med nesodelovanjem in negotovostjo, med molkom in stisko, med umikom in potrebo po varnosti. Takšna profesionalna občutljivost otroku omogoča, da v skupino ne vstopa pod pritiskom, temveč ob podpori odraslega, ki mu pomaga postopoma najti besede, glas in prostor med drugimi.

Ugotovitve raziskave tako omogočajo razmislek o tem, da jezikovno občutljivo delovanje v vrtcu ni povezano le z načrtovanjem jezikovnih dejavnosti. Pomembno je tudi, kako vzgojitelj razume otroka, kako se odzove na njegovo stisko, kako poimenuje doživljanje, kako uravnava čustveno ozračje skupine in kako raznolikost spreminja v možnost za vključevanje. Jezikovno občutljiva praksa se zato začne pri odraslem, ki otroka vidi, sliši in mu pomaga, da postopoma lahko spregovori.

The Language of Emotions in Preschool as Support for Linguistically Sensitive and Inclusive Teaching

Linguistically sensitive teaching is based on an understanding of language as a vital tool for learning, communication, collaboration and inclusion. This is particularly evident in the preschool years. A child does not develop language in isolation from their emotional, social and relational development; rather, it is precisely through everyday interactions with adults and peers that they gradually form the words to express their experiences, needs, desires, difficulties and relationships. Through language, they do not merely express what they already understand; rather, with its help, they gradually come to understand themselves, others and their place within the group. Therefore, the issue of linguistically sensitive practice in preschools is closely linked to the quality of relationships, emotional security and the professional responsiveness of the preschool teacher. In this context, the preschool teacher plays a vital role. Through their professional judgement, sensitive communication and responsiveness, they help to create an environment in which children can express themselves, be heard, understood and accepted. This article is based on a Slovenian study conducted in state-run preschools, involving 679 preschool teachers and teaching assistants working with preschool children. The study examined the importance of emotional competences for the professional practice of preschool teachers. In this study, emotional competences were understood through two interrelated dimensions: emotional competence and emotional labour. It is precisely here that the study is most closely linked to the theme of the linguistically sensitive playroom. Naming emotions is, in fact, simultaneously an emotional, relational and linguistic process. When an educator helps a child put their experience into words, they are not only supporting them in emotional regulation, but also in language development, understanding social situations and integrating into the group. Sometimes these are very simple, everyday sentences: that a child is angry because they cannot yet have their toy; that they are afraid because they do not understand what is happening. Such verbalisation is an important part of a child's learning of language, relationships and self-understanding. The findings of the research show that dimensions of emotional competence are positively correlated with aspects of educators' professional practice. In particular, the expression and naming of emotions, as well as the management of emotions, have been shown to be important. This means that a teacher's professional practice is not merely a matter of specialist knowledge, planning and carrying out activities, but also a matter of their ability to understand the emotional context of educational situations and to respond to them in a professional, calm and sensitive manner. Such an approach is of particular importance when working with children who come from different linguistic backgrounds or who speak different mother tongues or first languages. This paper links findings on emotional competences and the professional practice of early years educators to the question of which professional conditions facilitate a more linguistically sensitive pedagogical practice. A child who has not yet mastered the language of their environment is not a child without a message. Their experience can be expressed through their gaze, silence, withdrawal, physical tension, a search for closeness, or behaviour that adults may be too quick to interpret as non-cooperation. Therefore, an educator's emotional competence is particularly important when working in linguistically and culturally diverse classes. An emotionally competent educator can distinguish between non-cooperation and insecurity, between silence and distress, between withdrawal and a need for security. Such professional sensitivity enables the child to join the group not under pressure, but with the support of an adult who helps them gradually find their words, their voice and their place amongst others. The findings of the research thus invite reflection on the fact that language-sensitive practice in preschools is not solely linked to the planning of language activities. It is also important how the preschool teacher understands the child, how they respond to the child's distress, how they name the child's experiences, how they regulate the emotional atmosphere of the group, and how they transform diversity into an opportunity for inclusion. Linguistically sensitive practice therefore begins with the adult who sees the child, listens to them and helps them to gradually find their voice.

Jezikovno občutljiv vrtec kot prostor vključevanja večjezičnega otroka

Prispevek predstavlja refleksijo pedagoške prakse ob vključevanju štiriletne deklice, katere prvi jezik je albanščina, v skupino 4–6-letnih otrok. Primer odpira vprašanje, kako se pri otroku, ki se hkrati srečuje z novim okoljem, novimi odnosi in novim jezikom, prepletajo občutek varnosti, predvidljivost, čustvena regulacija, pripravljenost na komunikacijo, vključevanje v skupino in razvoj drugega jezika. V začetnem obdobju je deklica doživljala izrazito stisko, iskala bližino matere in težko vzpostavljala stik z novim okoljem. S postopnim vzpostavljanjem odnosa z vzgojiteljico so se pojavili večja sproščenost, spontana igra, stik z vrstnico in več sodelovanja. Po daljši odsotnosti vzgojiteljice se je ponovno pokazal izrazit umik iz verbalne komunikacije, večja odvisnost od neverbalnega sporazumevanja in iskanje opore v znani vrstnici. V nadaljevanju je deklica nekaj mesecev v vrtcu skoraj popolnoma opustila verbalno komunikacijo, kar je bilo po svojih značilnostih skladno s selektivnim mutizmom. Prispevek ne išče enega samega vzroka, temveč skozi primer odpira vprašanje medsebojnega vplivanja čustvene in jezikovne negotovosti. Predstavljeni bodo načini, s katerimi lahko jezikovno občutljiv vrtec prekine začarani krog umika: oblikovanje varnega odnosa, vizualna in konkretna podpora, neverbalni načini izražanja, vrstniška opora ter postopno spodbujanje komunikacije brez pritiska na verbalno izražanje. Ključna misel prispevka je, da mora otrok najprej začutiti, da je vrtec zanj varen prostor, kamor pripada in kjer ga razumejo, šele nato lahko od njega pričakujemo, da bo spregovoril.

Ključne besede: jezikovno občutljivo poučevanje, večjezičnost, varna navezanost, selektivni mutizem, socialna vključenost

A Language-Sensitive Kindergarten as a Space for the Inclusion of Multilingual Children

This paper presents a reflection on pedagogical practice in relation to the inclusion of a four-year-old girl, whose first language is Albanian, in a group of 4–6-year-olds. The case raises the question of how, in a child who is simultaneously facing a new environment, new relationships and a new language, a sense of security, predictability, emotional regulation, readiness to communicate, integration into the group and second-language development are intertwined. In the initial period, the girl experienced marked distress, sought closeness to her mother and found it difficult to establish contact with her new environment. As she gradually built a relationship with her teacher, she became more relaxed, engaged in spontaneous play, interacted with a peer and showed greater cooperation. Following the teacher's prolonged absence, she once again showed a marked withdrawal from verbal communication, a greater reliance on non-verbal communication and a search for support from a familiar peer. Subsequently, for several months at kindergarten, the girl almost completely ceased verbal communication, a pattern consistent with selective mutism. This paper does not seek a single cause but rather uses this case to explore the interplay between emotional and linguistic insecurity. Ways in which a language-sensitive nursery can break the vicious circle of withdrawal will be presented: building a secure relationship, visual and concrete support, non-verbal means of expression, peer support, and the gradual encouragement of communication without pressure to express oneself verbally. The key message of this paper is that a child must first feel that the nursery is a safe space for them, a place where they belong and are understood; only then can we expect them to speak.

Keywords: linguistically responsive teaching, multilingualism, secure attachment, selective mutism, social inclusion

Tadeja Omerza, Vrtec Koper

tadeja.omerza@guest.arnes.si

Barbara Klede, Vrtec Koper

barbara.klede@guest.arnes.si

Jezikovno občutljivo poučevanje v večjezičnem vrtcu: izkušnje iz projekta *RaRa*

Sodelovanje v raziskovalno-razvojnem projektu *RaRa* (Raziskovalno-razvojna enota Predšolske vzgoje Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem) je prineslo bogate izkušnje pri uvajanju jezikovno občutljivega pristopa v predšolsko vzgojo. Delo je potekalo po modelu *jezikovnega vlaka*, s katerim smo skupaj z otroki »potovali« v različne države ter skozi igro, raziskovanje in različne dejavnosti spoznavali njihove jezike, kulture in načine življenja. Takšen pristop je otrokom omogočal, da so jezike doživljali kot nekaj naravnega, zanimivega in njim blizu, hkrati pa so razvijali odprtost do jezikovne in kulturne raznolikosti. V vrtcu smo sistematično razvijali večjezičnost: slovenščino kot prvi in drugi jezik, italijanščino po principu »en jezik – en učitelj«, angleščino in druge jezike pa kot dodatne jezike. Pri tem smo izhajali iz otrokovega vsakdanjega okolja, njihovih izkušenj, zanimanj in jezikovnih repertoarjev. Projekt je pokazal, kako lahko spodbudno in vključujoče učno okolje, medpodročno povezovanje, veččutno poučevanje ter različne podporne strategije pomembno prispevajo k razvoju otrokove radovednosti, samozavesti, spoštovanja in pozitivnih stališč do jezikovne in kulturne raznolikosti. Otroci so bili pri dejavnostih aktivni soustvarjalci – postavljali so vprašanja, primerjali jezike, prepoznavali podobnosti in razlike, poslušali različne načine govora ter svoje izkušnje povezovali z novimi spoznanji. Pomemben vidik projekta je bilo tudi povezovanje teorije in prakse. Teoretična izhodišča so nam pomagala pri načrtovanju dejavnosti in razumevanju otrokovega jezikovnega razvoja, neposredno delo z otroki pa nam je omogočilo, da smo ta izhodišča preverjali, prilagajali in nadgrajevali glede na konkretne potrebe skupine. Prav ta povezava med raziskovanjem in vsakodnevno pedagoško prakso se je pokazala kot ena ključnih vrednosti projekta. Predstavitev bo zato poleg predstavitve modela *jezikovnega vlaka* prikazala konkretne dejavnosti, opažanja iz prakse ter primere odzivov otrok. Poseben poudarek bo namenjen vprašanju, kako lahko vzgojitelj s premišljenimi koraki v vsakodnevnem okolju vrtca ustvarja prostor, v katerem imajo različni jeziki in kulture svoje mesto.

Ključne besede: jezikovno občutljivo poučevanje, večjezični vrtec, predšolska vzgoja, jezikovni vlak, kulturna raznolikost

Language-Sensitive Teaching in a Multilingual Kindergarten: Experiences from the RaRa Project

Participation in the RaRa research and development project (Research and Development Unit for Preschool Education at the Faculty of Education, University of Primorska) provided valuable experience in introducing a language-sensitive approach to early childhood education. The work was based on the *language train* model, through which we “travelled” to different countries together with the children and explored their languages, cultures, and ways of life through play, inquiry, and a variety of activities. This approach enabled children to experience languages as something natural, interesting, and close to their everyday lives, while at the same time developing openness towards linguistic and cultural diversity. In the kindergarten, we systematically fostered multilingualism: Slovenian as a first and second language, Italian following the “one language – one teacher” approach, and English and other languages as additional languages. In doing so, we drew on the children’s everyday environments, experiences, interests, and linguistic repertoires. The project demonstrated how a stimulating and inclusive learning environment, interdisciplinary connections, multisensory teaching, and various support strategies can significantly contribute to the development of children’s curiosity, self-confidence, respect, and positive attitudes towards linguistic and cultural diversity. The children were active co-creators of the activities: they asked questions, compared languages, identified similarities and differences, listened to different ways of speaking, and connected their own experiences with new knowledge. An important aspect of the project was also the connection between theory and practice. Theoretical frameworks supported us in planning activities and understanding children’s language development, while direct work with the children enabled us to put these principles into practice, evaluate them, adapt them, and further develop them according to the specific needs of the group. This connection between research and everyday educational practice proved to be one of the key strengths of the project. Therefore, in addition to presenting the *language train* model, the presentation will include concrete examples of activities, observations from practice, and examples of children’s responses. Particular emphasis will be placed on how educators can, through thoughtful steps integrated into the everyday kindergarten environment, create a space in which different languages and cultures are recognised, valued, and given a meaningful place.

Keywords: language-sensitive teaching, multilingual kindergarten, preschool education, language train, cultural diversity

Neumetnostna besedila v jezikovno spodbudnem okolju večjezične skupine vrtca

V prispevku predstavljamo oblikovanje jezikovno spodbudnega okolja ob začetku šolskega leta v starostno in jezikovno raznoliki skupini otrok, starih od tri do šest let. V uvajalnem obdobju smo posebno pozornost namenili spoznavanju otrok ter spremljanju njihovega razumevanja vsakdanjih sporočil, izražanja potreb, vključevanja v pogovor ter načinov vstopanja v dejavnosti in vzpostavljanja odnosov z vrstniki in odraslimi. Začetna opazovanja so predstavljala izhodišče za prilagajanje prostorskih in časovnih pogojev, načinov sporazumevanja ter nadaljnje pedagoško načrtovanje. Pri delu izhajamo iz elementov učinkovite pedagoške prakse, razvojno-procesnega pristopa ter razumevanja podpore otroku v območju bližnjega razvoja. Načrtovanje razumemo kot strokovni okvir, ki usmerja pedagoški proces, vendar hkrati ostaja odprt za otrokove pobude, interese, odzive in dinamiko skupine. Pri tem ima otrok aktivno vlogo pri soustvarjanju učnega okolja, vzgojitelj pa nastopa kot pozoren opazovalec, sogovornik in soustvarjalec spodbudnega okolja ter kot kompetentnejši partner, ki z ustrezno podporo omogoča napredovanje otroka v območju bližnjega razvoja. Jezik otrokom približujemo v avtentičnih situacijah, v katerih ga potrebujejo in lahko razumejo njegov pomen. V vsakdanje življenje skupine zato vključujemo različna neumetnostna besedila, med drugim slikovno-besedne oznake, prikaze dnevne rutine, koledarje, skupinske dogovore in preprosta navodila. Ob konkretnih predmetih, slikah, gestah, simbolih in pogovoru otroci povezujejo besede in zapise z neposrednimi izkušnjami, pridobivajo in iščejo informacije, prepoznavajo zaporedja ter ubesedujejo potrebe, opazovanja in zamisli. Predstavljeni bodo primeri dejavnosti iz uvajalnega obdobja ter njihova nadgradnja v okviru tematskega raziskovanja. Proces temelji na sprotne opazovanju in spremljanju otrokovega razumevanja, načinov izražanja, interesov, sodelovanja ter potreb po dodatni podpori. Ugotovitve spremljanja predstavljajo podlago za sprotne prilagajanje dejavnosti, načinov pedagoške podpore in nadaljnega načrtovanja. Prispevek povezujemo tudi s poudarki *Kurikuluma za vrtce* (2025), v katerem prepoznavamo kontinuiteto razvojno-procesnega pristopa in nadgradnjo uveljavljenih strokovnih izhodišč s poudarkom na participaciji otrok, individualizaciji, kakovostnih interakcijah, razvijanju prečnih zmožnosti ter procesnem spremljanju otrokovega razvoja in učenja.

Ključne besede: neumetnostna besedila, jezikovno spodbudno okolje, večjezičnost, porajajoča se pismenost, območje bližnjega razvoja, elementi dobre prakse

Non-Fiction Texts in a Language-Rich Environment Within a Multilingual Kindergarten Group

In this paper, we describe creating a language-rich environment at the start of the school year in a linguistically diverse group of children aged three to six. During the induction period, we paid particular attention to getting to know the children and monitoring their understanding of everyday messages, their expression of needs, their participation in conversation, and how they joined activities and formed relationships with peers and adults. These initial observations served as the starting point for adapting the spatial and temporal conditions, communication methods, and further pedagogical planning. Our work is based on elements of effective pedagogical practice, a developmental-process approach, and an understanding of how to support children within their zone of proximal development. We view planning as a professional framework that guides the educational process, whilst remaining open to the child's initiatives, interests, responses and group dynamics. In this context, the child plays an active role in co-creating the learning environment, whilst the educator acts as an attentive observer, a dialogue partner and a co-creator of a stimulating environment, as well as a more competent partner who, through appropriate support, enables the child's progress within the zone of proximal development. We introduce language to children in authentic situations where they need it and can understand its meaning. We therefore incorporate various non-literary texts into the group's daily life, including picture-word labels, displays of daily routines, calendars, group agreements and simple instructions. Through concrete objects, pictures, gestures, symbols and conversation, children link words and written forms to their direct experiences, acquire and seek information, recognise sequences, and put their needs, observations and ideas into words. Examples of activities from the induction period and their development within the framework of thematic exploration will be presented. The process is based on ongoing observation and monitoring of the child's understanding, modes of expression, interests, participation and needs for additional support. These findings form the basis for ongoing adaptation of activities, pedagogical support methods, and further planning. We also link this paper to the key points of the *Kindergarten Curriculum* (2025), in which we recognise the continuity of the developmental-process approach and the further development of established professional principles, with an emphasis on children's participation, individualisation, high-quality interactions, the development of cross-curricular competences, and the process-oriented monitoring of children's development and learning.

Keywords: non-literary texts, language-rich environment, multilingualism, emerging literacy, zone of proximal development, elements of good practice

Večjezičnost kot vir učenja: jezikovno občutljivo poučevanje skozi igro Tornado Boom®

Jezikovno občutljivo poučevanje temelji na razumevanju, da je jezik neločljivo povezan z učenjem, oblikovanjem identitete in vključevanjem posameznika v vzgojno-izobraževalno okolje. V večjezičnih skupinah in razredih to pomeni tudi prepoznavanje celotnega jezikovnega repertoarja otroka kot pomembnega učnega vira. Namesto ločevanja posameznih jezikov sodobni pristopi poudarjajo možnosti čezjezičnega povezovanja, primerjanja in uporabe različnih jezikovnih znanj pri učenju novega jezika. Prispevek predstavlja didaktično igro Tornado Boom® kot primer pristopa, ki povezuje učenje angleščine z aktiviranjem večjezičnih repertoarjev otrok. Igra skozi dejavnosti, povezane z besediščem, glasovi, rimami, poslušanjem in govorom, spodbuja razvijanje jezikovnih ter metajezikovnih zmožnosti. Hkrati omogoča vključevanje jezikov, ki jih otroci uporabljajo doma ali v svojem širšem okolju, ter ustvarja priložnosti za primerjanje jezikov, prepoznavanje podobnosti in razlik ter skupno raziskovanje jezika. V prispevku bodo predstavljeni konkretni primeri uporabe igre v večjezičnem učnem okolju ter možnosti prilagajanja dejavnosti glede na jezikovne potrebe in izkušnje otrok. Poseben poudarek bo namenjen vlogi učitelja oziroma vzgojitelja pri ustvarjanju varnega prostora, v katerem je večjezičnost prepoznana kot prednost in ne kot ovira. Prispevek odpira vprašanje, kako lahko igrivi, čezjezično usmerjeni pristopi hkrati podpirajo usvajanje ciljnega jezika, jezikovno samozavest otrok, njihovo aktivno sodelovanje ter občutek pripadnosti večjezični skupnosti.

Ključne besede: jezikovno občutljivo poučevanje, večjezičnost, čezjezičnost, jezikovni repertoar, učenje skozi igro

Multilingualism as a Resource for Learning: Linguistically Sensitive Teaching through the Tornado Boom® Game

Linguistically sensitive teaching is based on the understanding that language is inextricably linked to learning, identity formation and an individual's integration into the educational environment. In multilingual groups and classes, this also means recognising a child's entire linguistic repertoire as an important learning resource. Rather than separating individual languages, contemporary approaches emphasise the possibilities of cross-linguistic connections, comparisons and the application of diverse linguistic skills when learning a new language. This paper presents the educational game Tornado Boom® as an example of an approach that combines English language learning with the activation of children's multilingual repertoires. Through activities related to vocabulary, sounds, rhymes, listening and speaking, the game encourages the development of linguistic and metalinguistic skills. At the same time, it enables the inclusion of languages that children use at home or in their wider environment, and creates opportunities for comparing languages, recognising similarities and differences, and exploring language together. This paper will present specific examples of the use of play in a multilingual learning environment, as well as ways of adapting activities to the children's language needs and experiences. Emphasis will be placed on the role of the teacher or educator in creating a safe space in which multilingualism is recognised as an asset rather than a barrier. The paper raises the question of how playful, cross-linguistic approaches can simultaneously support the acquisition of the target language, children's linguistic self-confidence, their active participation and their sense of belonging to a multilingual community.

Keywords: linguistically sensitive teaching, multilingualism, translanguaging, linguistic repertoire, learning through play

Gradnja jezikovno občutljivega bralnega okolja v osnovni šoli

Razvijanje bralne pismenosti in pozitivnega odnosa do branja je pomemben del jezikovnega razvoja učencev. Na naši šoli si prizadevamo, da branje ne bi ostajalo zgolj dejavnost posameznega učenca ali del pouka slovenščine, temveč bi postalo del vsakdanjega življenja šolske skupnosti. V prispevku bom predstavila primere dejavnosti, s katerimi načrtno ustvarjamo spodbudno in jezikovno občutljivo bralno okolje ter učencem omogočamo različne načine srečevanja s knjigo, pogovora o prebranem in izražanja lastnega odziva. Predstavila bom bralne čajanke za učence drugega in tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja, ki jih izvajamo v sodelovanju s splošno in šolsko knjižnico, ter nadgradnjo bralne značke z osvajanjem naziva *naj bralec*, *mega bralec* in zaključno *mega bralno zabavo*. Posebno pozornost bom namenila medvrstniškemu bralnemu mentorstvu, pri katerem starejši in uspešnejši bralci pomagajo mlajšim učencem pri razvijanju bralnih navad in osvajanju bralne značke. Kot primer aktivnega vključevanja učencev bomo predstavili tudi delo *zlatih bralcev*, ki izberejo knjige z globljimi sporočili, jih preberejo ter za vrstnike pripravijo in izvedejo delavnice. Predstavila bom tudi povezovanje šole in vrtca v okviru projekta *Naša mala knjižnica* ter načine spremljanja in spodbujanja branja pri pouku slovenščine, med drugim z dnevniku branja. Prispevek predstavlja primer celostnega in sodelovalnega pristopa k razvijanju jezikovne občutljivosti skozi branje, pogovor in ustvarjalno delo z literaturo. Prikazano bo, kako lahko različne dejavnosti povežemo v spodbudno bralno okolje, v katerem je učenec tudi sogovornik, mentor, ustvarjalec in zgled drugim. Na ta način učenci razvijajo bralno pismenost, krepijo jezikovne in sporazumevalne zmožnosti ter aktivno sodelujejo pri soustvarjanju bralne kulture na šoli.

Ključne besede: jezikovno občutljivo poučevanje, bralna pismenost, bralna kultura, medvrstniško učenje, bralno okolje

Creating a Linguistically Sensitive Reading Environment in Primary Schools

Developing reading literacy and a positive attitude towards reading is an important part of pupils' language development. At our school, we strive to ensure that reading does not remain merely an activity for individual pupils or a part of Slovenian language lessons but rather becomes part of the everyday life of the school community. In this paper, I will present examples of activities through which we systematically create a stimulating and linguistically sensitive reading environment and enable pupils to engage with books in various ways, discuss what they have read, and express their own responses. I will present reading tea parties for pupils in the second and third educational cycles, which we run in collaboration with the public and school libraries, as well as an extension of the reading badge scheme involving the attainment of the titles *Top Reader* and *Mega Reader*, culminating in a *Mega Reading Party*. I will pay particular attention to peer reading mentorship, in which older and more experienced readers help younger pupils to develop reading habits and earn their reading badges. As an example of active pupil involvement, we will also showcase the work of 'Golden Readers', who select books with deeper messages, read them, and then prepare and run workshops for their peers. I shall also present the collaboration between the school and the nursery as part of the *Our Little Library* project, as well as ways of monitoring and encouraging reading in Slovenian language lessons, including the use of reading journals. This paper presents an example of a holistic and collaborative approach to developing linguistic sensitivity through reading, discussion and creative work with literature. It will demonstrate how various activities can be integrated into a supportive reading environment in which the pupil is also a discussion partner, mentor, creator and role model for others. In this way, pupils develop reading literacy, strengthen their language and communication skills, and actively participate in shaping the school's reading culture.

Keywords: linguistically sensitive teaching, reading literacy, reading culture, peer learning, reading environment

Razvojna kontinuiteta fonološkega zavedanja v jezikovno občutljivi učilnici

Prehod od govornega k pisnemu jeziku je razvojni proces, v katerem učenec postopno ozavešča glasovno zgradbo jezika ter vzpostavlja povezave med glasovno in pisno ravno jezika. Posebno mesto v tem procesu ima fonološko, zlasti fonemsko zavedanje, katerega načrtno in razvojno usklajeno spodbujanje predstavlja pomemben vidik jezikovno občutljivega poučevanja. Namen raziskave je bil proučiti razlike v fonološkem zavedanju in bralnih dosežkih prvošolcev glede na predhodne izkušnje s sistematičnim razvijanjem predopismenjevalnih spretnosti v vrtcu in njihovim nadgrajevanjem v prvem razredu, čemur je sledilo začetno opismenjevanje. Raziskava je temeljila na kvantitativni kvazieksperimentalni zasnovi. V analizo so bili vključeni učenci kontrolne (KS; $n = 127$), presečne eksperimentalne (PES-1; $n = 182$) in longitudinalne eksperimentalne skupine (LES-2; $n = 132$). Dosežki so bili preverjeni s standardiziranim preizkusom Ocenjevalna shema bralnih zmožnosti – 2. Ob vstopu v prvi razred se KS in PES-1 pri petih osnovnih nalogah fonološkega zavedanja nista statistično značilno razlikovali, LES-2 pa je pri vseh presegla PES-1. Ob koncu prvega razreda je PES-1 presegla KS pri več fonoloških in bralnih kazalnikih, LES-2 pa PES-1 pri slušni analizi, odstranjevanju zlogov, hitrosti tihega in glasnega branja ter razumevanju prebranega. Daljša razvojna kontinuiteta se ni enako odražala pri vseh fonoloških spretnostih, izrazitejši vzorec razlik pa se je pokazal pri hitrosti branja in razumevanju prebranega. Ugotovitve podpirajo pomen kontinuiranega razvijanja predopismenjevalnih spretnosti in njihovega sistematičnega nadgrajevanja ob prehodu iz vrtca v šolo ter z vidika jezikovno občutljive učilnice poudarjajo pomen zgodnje, eksplisitne in diferencirane podpore razvoju fonološkega zavedanja na poti k funkcionalni rabi pisnega jezika.

Ključne besede: fonološko zavedanje, jezikovno občutljivo poučevanje, začetna pismenost, začetno branje, zgodnja pismenost

The Developmental Continuity of Phonological Awareness in the Linguistically Sensitive Classroom

The transition from spoken to written language is a developmental process in which the learner gradually becomes aware of the sound structure of the language and establishes connections between the spoken and written levels of the language. Phonological awareness, particularly phonemic awareness, plays a special role in this process; its systematic and developmentally appropriate promotion is a key aspect of linguistically sensitive teaching. The aim of the study was to examine differences in phonological awareness and reading achievement among Year 1 pupils, considering their prior experience with the systematic development of pre-literacy skills in preschool and the further development of these skills in Year 1, followed by initial literacy instruction. The study was based on a quantitative quasi-experimental design. The analysis included pupils from the control group (KS; $n = 127$), the cross-sectional experimental group (PES-1; $n = 182$) and the longitudinal experimental group (LES-2; $n = 132$). Achievement was assessed using the standardised 'Reading Skills Assessment Scale – 2' test. Upon entry into Year 1, the KS and PES-1 groups did not differ significantly on five basic tasks of phonological awareness, whilst the LES-2 group outperformed the PES-1 group on all of them. By the end of Year 1, the PES-1 had outperformed the KS on several phonological and reading indicators, whilst the LES-2 outperformed the PES-1 in auditory analysis, syllable deletion, silent and oral reading speed, and reading comprehension. Longer-term developmental continuity was not equally reflected across all phonological skills; however, a more pronounced pattern of differences emerged in reading speed and reading comprehension. The findings support the importance of the continuous development of pre-literacy skills and their systematic extension from preschool to school; from the perspective of a linguistically sensitive classroom, they emphasise the importance of early, explicit and differentiated support for the development of phonological awareness on the path to the functional use of written language.

Keywords: phonological awareness, linguistically sensitive teaching, early literacy, early reading, initial literacy

doc. dr. Anja Pirih, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta
anja.pirih@upr.si

Mija Umer, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta
mija.umer@upr.si

prof. dr. Silva Bratož, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta
silva.bratoz@pef.upr.si

Krepitev dejavne vloge vzgojitelja v večjezičnih predšolskih okoljih: projekt AGENTIVE

V jezikovno vse bolj raznolikih predšolskih okoljih imajo vzgojitelji ključno vlogo pri oblikovanju stališč otrok do jezikovne in kulturne raznolikosti. Pomembno pa je, da vzgojitelji pri razvijanju jezikovnega zavedanja, vključujočih pedagoških praks ter pristopov, ki omogočajo aktivno in samostojno udejstvovanje na področju večjezičnosti, dobijo ustrezno podporo. V raziskavi smo proučevali zaznave, izkušnje in refleksije pedagoških delavcev, ki so se udeležili strokovnega usposabljanja za uporabo večjezičnih in medkulturnih gradiv, oblikovanih v okviru Erasmus+ projekta *Agentive*. Raziskava temelji na kvalitativnem raziskovalnem pristopu in vključuje 12 pedagoških delavcev z različnimi strokovnimi ozadji in stopnjami delovnih izkušenj, ki so zaposleni v različnih slovenskih vrtcih. Udeleženci so se najprej udeležili delavnice, na kateri so se seznanili z izbranimi večjezičnimi in večkulturnimi gradivi ter dejavnostmi. Te so nato implementirali v svojo pedagoško prakso, svoje izkušnje pa so nazadnje predstavili in ovrednotili v okviru fokusnih skupin. Ugotovitve kažejo pretežno pozitiven odnos do večjezičnih dejavnosti, pri čemer so udeleženci izpostavili predvsem večjo ozaveščenost o jezikovni raznolikosti ter boljšo vključenost in sodelovanje otrok. Hkrati so ugotavljali, da jim večjezična gradiva in dejavnosti zagotavljajo konkretno podporo pri pedagoškem delu ter krepijo njihovo samozavest pri samostojnem in dejavnem vključevanju različnih jezikov v vzgojno-izobraževalni proces. Ob tem so prepoznali tudi področja za nadaljnji razvoj, zlasti potrebo po dodatnem strokovnem usposabljanju in praktičnih usmeritvah za načrtovanje in izvajanje večjezičnih dejavnosti. Rezultati poudarjajo pomen stalne strokovne podpore in refleksije pedagoškega dela za krepitev dejavne vloge vzgojitelja v večjezičnih predšolskih okoljih.

Ključne besede: večjezičnost, predšolska vzgoja, dejavna vloga vzgojitelja, jezikovna raznolikost, inkluzivna pedagogika

Supporting Educator's Active Role in Multilingual Preschool Settings: Project AGENTIVE

In increasingly multilingual early childhood education settings, educators play a key role in shaping children's attitudes towards linguistic and cultural diversity. As preschool institutions become more linguistically heterogeneous, there is a growing need to support educators in developing plurilingual awareness, inclusive pedagogical practices, and agentive approaches to multilingualism. This study explores preschool educators' perceptions, experiences, and reflections following their participation in a professional development workshop focused on multilingual educational activities developed within the Erasmus+ project *Agentive*. The study adopts a qualitative research design and involves 12 educators employed in Slovenian preschool institutions, representing diverse professional backgrounds and levels of teaching experience. Participants attended a workshop introducing selected multilingual and multicultural materials and activities, subsequently implemented these activities in their classrooms, and finally took part in focus group discussions aimed at evaluating the implementation process and outcomes. The findings indicate predominantly positive attitudes towards the multilingual activities, highlighting increased awareness of linguistic diversity, and perceived benefits for children's engagement and inclusion. Moreover, the multilingual activities provided practical support for the educators and strengthened their confidence to exercise agency. At the same time, educators identified areas for further development, including the need for additional training and practical guidance. The results point to the importance of sustained professional support and reflective practice in fostering educators' active role in multilingual early childhood education.

Keywords: multilingualism, early childhood education, educator agency, linguistic diversity, inclusive pedagogy

»Moj učenec prihaja s Kosova. Moram potem staršem napisati email v albanščini?«

Eno od pogostih vprašanj in pomislekov, ki se učiteljem porajajo ob vse večjem priseljevanju družin iz drugih držav, je, kako poučevati in vključevati učenca, ki slovenskega jezika še ne razume. Število učencev priseljencev v slovenskih osnovnih šolah narašča; po podatkih MIZM je bilo v šolskem letu 2023/2024 v slovenskih šolah 17.384 učencev priseljencev, v lanskem šolskem letu, t.j. 2024/2025 pa 18.464 oziroma 9,76 % vseh osnovnošolcev. Učenec priseljenec je tako danes približno vsak deseti osnovnošolec. Kaj to pomeni za učitelje v razredu? Večna dilema je, ali je bolj pomembno, da se učenec počuti dobro v razredu ali da se čimprej nauči slovenskega jezika. Vendar se cilja ne izključujeta. Prav občutek sprejetosti, pripadnosti in možnosti sodelovanja lahko ustvarja pogoje, v katerih se učenec vključuje v razredno skupnost in hkrati usvaja novi jezik. Prispevek na podlagi konkretnih izkušenj iz prakse v 1. in 2. razredu osnovne šole predstavlja preproste in izvedljive načine jezikovno občutljivega poučevanja, ki jih lahko učitelj uporabi v svoji učilnici. Mednje sodijo priprava razreda na prihod novega sošolca, spoznavanje njegovega jezikovnega in kulturnega ozadja, uporaba slikovnega in drugega vizualnega gradiva, vrstniška pomoč ter pogostejše delo v dvojicah in skupinah. Že jutranji krog ponuja priložnost, da se učenci pozdravijo in si zaželiyo dobro jutro v jezikih, ki jih govorijo. Gre za majhne spremembe vsakodnevne pedagoške prakse, ki od učitelja ne zahtevajo veliko, njihov učinek na vključevanje, pripadnost in učenje pa je lahko velik. Takšni pristopi ne podpirajo le novo prispelega učenca, temveč pri vseh učencih razvijajo razumevanje jezikovne in kulturne raznolikosti ter empatijo. S prispevkom želimo učitelje opolnomočiti s konkretnimi rešitvami, s katerimi lahko jezikovno in kulturno raznolikost razreda spremenijo iz izziva v priložnost za učenje vseh učencev.

Ključne besede: jezikovno občutljivo poučevanje, učenci priseljenci, jutranji krog, slikovne kartice za organizacijo pouka, učenci prevajalci

»My Pupil Comes from Kosovo. Does That Mean I Have to Write Emails to Their Parents in Albanian?«

One of the increasingly common questions and concerns among teachers, in the context of growing immigration of families from other countries, is how to teach and include a pupil who does not yet understand Slovenian. The number of immigrant pupils in Slovenian primary schools is increasing. According to data from the Ministry of Education, Science and Youth there were 17,384 immigrant pupils in Slovenian schools in the 2023/2024 school year, while in 2024/2025 the number rose to 18,464, representing 9.76% of all primary school pupils. Today, approximately one in ten primary school pupils is therefore an immigrant pupil. What does this mean for teachers in the classroom? A recurring dilemma is whether it is more important for pupils to feel comfortable and accepted in the classroom or to learn Slovenian as quickly as possible. However, these two goals are not mutually exclusive. A sense of acceptance and belonging, together with opportunities to participate, can create conditions in which pupils become part of the classroom community while simultaneously acquiring the new language. Drawing on concrete classroom experiences from the first and second grades of primary school, this presentation introduces simple and feasible approaches to linguistically sensitive teaching that teachers can implement in their own classrooms. These include preparing the class for the arrival of a new classmate, learning about the pupil's linguistic and cultural background, using pictures and other visual materials, providing peer support, and making greater use of pair and group work. Even the morning circle provides an opportunity for pupils to greet one another and say good morning in the different languages they speak. These are small changes to everyday teaching practice that require relatively little effort from the teacher but can have a considerable impact on inclusion, belonging, and learning. Such approaches not only support newly arrived pupils but also help all pupils develop an understanding of linguistic and cultural diversity and foster empathy. The presentation aims to empower teachers with practical strategies that can transform the linguistic and cultural diversity of the classroom from a challenge into an opportunity for all pupils to learn.

Keywords: linguistically sensitive teaching, immigrant pupils, morning circle, visual cards for classroom organisation, pupil interpreters

Jeziki okoli nas: jezikovna raznolikost kot vir učenja

Prispevek predstavlja primer didaktičnega pluralističnega pristopa, poznanega kot *jezikovno prebujanje*. Pri tem gre za sistematično razvijanje raznojezičnega ozaveščanja pri zgodnjem učenju angleščine. Temelji na načrtni izpostavljenosti različnim jezikom ter njihovem opazovanju, prepoznavanju, primerjanju in povezovanju z učenčevim obstoječim jezikovnim repertoarjem. Učenci pri tem ne usvajajo drugih jezikov, temveč razvijajo občutljivost za njihove zvočne in pomenske značilnosti ter načine, kako lahko pri razumevanju novega izhajajo iz svojega obstoječega jezikovnega znanja. V začetnih fazah jih navodila načrtno usmerjajo v opazovanje različnih značilnosti jezika, pri čemer dejavnosti izhajajo iz učencu dobro znanih situacij, besedil ali jezikovnih vzorcev. Kasneje se povezuje z že znanim ohranja predvsem na vsebinski ravni. Tako učenci pri srečevanju z novimi jeziki vse bolj samostojno uporabljajo že razvite načine opazovanja, primerjanja in sklepanja. Prispevek bo na konkretnih primerih pokazal, kako lahko takšno načrtovanje podpira razvoj raznojezičnega ozaveščanja ter postopno vodi k samostojnejši uporabi medjezikovnih strategij. Posebna pozornost bo namenjena vlogi učitelja, ki ne razlaga posameznih jezikov, temveč učence usmerja k opazovanju, vključuje njihove različne jezikovne izkušnje ter ustvarja prostor, v katerem so jeziki učencev prepoznani kot vir za učenje. Prispevek ponuja prenosljiv okvir za sistematično načrtovanje jezikovno občutljivih dejavnosti pri pouku tujega jezika.

Ključne besede: jezikovno občutljivo poučevanje, raznojezično ozaveščanje, zgodnje učenje angleščine, jezikovni repertoar, medjezikovne strategije, jezikovno prebujanje

Languages Around Us: Linguistic Diversity as a Resource for Learning

This paper presents an example of a pluralistic didactic approach known as *Awakening to languages*. This involves the systematic development of plurilingual awareness in early English learning. It is based on planned exposure to different languages and their observation, recognition, comparison and connection with the pupil's existing linguistic repertoire. In this process, pupils do not acquire other languages but rather develop sensitivity to their phonetic and semantic features, as well as to the ways in which they can draw on their existing linguistic knowledge to understand the new. In the initial stages, instructions systematically guide them to observe various features of language, with activities drawing on situations, texts or linguistic patterns that are familiar to the pupils. Later, the link with what is already known is maintained primarily at the content level. Thus, when encountering new languages, pupils increasingly use the observation, comparison and inference skills they have already developed in a more independent manner. This paper will use concrete examples to demonstrate how such planning can support the development of plurilingual awareness and gradually lead to a more independent use of interlingual strategies. Attention will be paid to the role of the teacher, who does not explain individual languages but rather guides pupils to observe, draws on their diverse linguistic experiences, and creates a space in which pupils' languages are recognised as a resource for learning. This paper offers a transferable framework for the systematic planning of linguistically sensitive activities in foreign language teaching.

Keywords: linguistically sensitive teaching, multilingual awareness, early learning of English, linguistic repertoire, interlingual strategies, awakening to languages

Kako ustvariti učno okolje, v katerem si otrok upa spregovoriti? Jezikovno občutljivo poučevanje tujega jezika v prvi triadi

Zgodnje učenje tujega jezika predstavlja pomembno obdobje, v katerem se učenci spoznavajo s tujim jezikom in pridobivajo prve izkušnje s sporazumevanjem v njem. V prvi triadi razvijajo najprej predvsem receptivne zmožnosti, zlasti poslušanje, nato pa se postopoma vključujejo tudi v govorno sporazumevanje. Nekateri učenci hitro in samozavestno spregovorijo, drugi pa potrebujejo več časa in občutka varnosti, preden so se pripravljeni govorno odzvati. Prispevek se osredotoča na vprašanje, kako ustvariti učno okolje, v katerem se bo otrok počutil dovolj varnega, da bo pripravljen jezikovno tvegati in spregovoriti tudi takrat, ko so njegove jezikovne zmožnosti še omejene in pri govorjenju dela napake. Pri tem se postavlja vprašanje, kako lahko učitelj s prilagajanjem poučevanja načelom jezikovno občutljivega poučevanja zmanjšuje jezikovne in čustvene ovire ter spodbuja otrokovo samozavest in pripravljenost za sporazumevanje v tujem jeziku. S primeri dejavnosti pri pouku angleščine bodo predstavljeni pristopi, s katerimi lahko učitelj postopoma ustvarja varno in spodbudno okolje za sporazumevanje. Pomembno vlogo imajo slikanice in druge vizualne podpore, igre, lutke ter gibalno-izrazne dejavnosti. Poseben poudarek je namenjen tudi neverbalnemu odzivanju, gibu, mimiki in gestam, ki otroku omogoča sodelovanje tudi takrat, ko se še ne počuti dovolj samozavestnega za govorno izražanje. Premišljena jezikovna podpora tako zmanjšuje pritisk po jezikovni pravilnosti in v ospredje postavlja sporazumevanje ter razumevanje. Otrok s tem postopoma pridobiva izkušnjo, da lahko poskusi, spregovori in je razumljen, tudi če njegovo izražanje v tujem jeziku še ni povsem pravilno.

Ključne besede: zgodnje učenje tujega jezika, jezikovno občutljivo poučevanje, varno učno okolje, jezikovna samozavest, govorno sporazumevanje

How Can We Create a Learning Environment in Which Children Feel Confident Enough to Speak Up? Linguistically Sensitive Foreign Language Teaching in the First Three Years of Primary School

Early foreign language learning represents a crucial period during which pupils are introduced to a foreign language and gain their first experiences of communicating in it. In the first three years of primary school, they initially develop mainly receptive skills, particularly listening, and then gradually become involved in spoken communication as well. Some pupils speak quickly and confidently, whilst others need more time and a sense of security before they are ready to respond verbally. This paper focuses on the question of how to create a learning environment in which a child will feel secure enough to be willing to take linguistic risks and speak up, even when their language skills are still limited and they make mistakes whilst speaking. This raises the question of how a teacher, by adapting their teaching to the principles of linguistically sensitive teaching, can reduce linguistic and emotional barriers and foster a child's self-confidence and willingness to communicate in a foreign language. Using examples of activities from English lessons, this paper will present approaches through which a teacher can gradually create a safe and supportive environment for communication. Picture books and other visual aids, games, puppets and movement-based activities play an important role. Emphasis is also placed on non-verbal responses, movement, facial expressions and gestures, which enable children to participate even when they do not yet feel confident enough to express themselves verbally. Thoughtful language support thus reduces the pressure to be grammatically correct and prioritises communication and understanding. In this way, the child gradually gains the experience that they can try, speak and be understood, even if their expression in the foreign language is not yet entirely correct.

Keywords: early foreign language learning, linguistically sensitive teaching, safe learning environment, linguistic self-confidence, oral communication

Spoznavanje romskega jezika in kulture preko bibliopedagoške ure

Šolska knjižnica predstavlja prostor, ki učencem ponuja veliko več kot le knjige in izposojajo gradiva. Pomembno prispeva k razvoju bralnih in jezikovnih sposobnosti ter spodbuja pogovor, izražanje mnenj in spoznavanje različnih jezikov in kultur. Ob branju učenci širijo besedišče, razvijajo bralno razumevanje ter se učijo poslušati druge in sprejemati različna mnenja. Pri tem ima pomembno vlogo šolski knjižničar, ki z ustreznim izborom gradiva in dejavnostmi spodbuja zanimanje za branje. Jezikovno občutljivo učenje lahko v knjižnici spodbujamo s primerjanjem jezikov in spoznavanjem različnih kultur. K temu prispevajo bibliopedagoške ure, svetovanje pri izbiri knjig ter projekti, kot so *Bralna značka*, *Rastem s knjigo*, *Nacionalni mesec skupnega branja*, medgeneracijsko branje idr. Prispevek predstavlja primer bibliopedagoške ure, namenjene spoznavanju romskega jezika in kulture. Tematika je na vključeni šoli zelo aktualna, ob tem pa jo spremljajo številni predsodki in stereotipi o Romih. Učenci so prisluhnili pravljici v romskem in slovenskem jeziku, primerjali oba jezika ter spoznavali bogastvo romskega jezika. Poslušali so tudi romsko glasbo in glasbo slovenskih izvajalcev romskih korenin ter tako dobili vpogled v romsko kulturno ustvarjalnost. Z gibalnimi in sodelovalnimi dejavnostmi so se naučili nekaj osnovnih romskih izrazov. V dejavnosti so bili vključeni tudi romski učenci, ki so predstavili del svoje kulture in izkušenj. Ura je prispevala k širjenju jezikovnega in kulturnega znanja, krepitvi empatije ter ustvarjanju bolj vključujočega in spoštljivega šolskega okolja.

Ključne besede: šolska knjižnica, jezikovno občutljivo učenje, bibliopedagoško delo, romski jezik in kultura, medkulturno razumevanje

Learning About the Romani Language and Culture Through a Library-Based Lesson

The school library offers pupils much more than books and a lending service. It contributes significantly to the development of reading and language skills and encourages conversation, the expression of opinions, and an understanding of different languages and cultures. Through reading, pupils expand their vocabulary, develop their reading comprehension and learn to listen to others and accept different views. The school librarian plays a key role in this, fostering an interest in reading through the appropriate selection of materials and activities. We can promote linguistically sensitive learning in the library by comparing languages and learning about different cultures. Library education sessions, advice on book selection, and projects such as the *Reading Badge*, *Growing Up with Books*, *National Month of Shared Reading*, intergenerational reading, and so on support this. This article presents an example of a library education session designed to introduce the Romani language and culture. This topic is highly relevant at the school in question, yet it is accompanied by numerous prejudices and stereotypes about the Roma. The pupils listened to a fairy tale in both Romani and Slovenian, compared the two languages, and discovered the richness of the Romani language. They also listened to Romani music and music by Slovenian artists of Romani heritage, thereby gaining an insight into Romani cultural creativity. Through movement and collaborative activities, they learnt some basic Romani expressions. Romani pupils also participated, sharing aspects of their culture and experiences. The session broadened linguistic and cultural knowledge, fostered empathy, and created a more inclusive and respectful school environment.

Keywords: school library, linguistically sensitive learning, library education, Romani language and culture, intercultural understanding

Več kot je kuharjev, boljša je kamena juha

Na osnovni šoli z italijanskim učnim jezikom v Izoli uspešno sobivamo učitelji in učenci različnih kultur. Z multikulturnimi dejavnostmi pri pouku spodbujamo razvoj empatije, strpnosti in čustvenega blagostanja učencev ter jim omogočamo spontano in ustvarjalno izražanje. V šolskem letu 2025/26 smo pri pouku angleškega jezika v 3. razredu obravnavali učni sklop o hrani in pijači v angleščini ter v osmih jezikih, ki jih učenci govorijo doma. Učni proces smo prilagodili različnim učnim stilom. Besedišče sadja in zelenjave smo uvedli s slikovnim gradivom, nato pa so si učenci v parih dajali navodila po labirintu do cilja – tržnice. Spoznali so slovensko ljudsko pesem in plesali tradicionalni zibenšrit. Med gibanjem po razredu so sošolce spraševali o njihovih prehranskih preferencah ter zapeli pesem v istrskem narečju o dnevnih obrokih. Z didaktičnimi igrami, kot sta pantomima in spomin, so utrjevali angleško besedišče ter iskali njegove ustreznice v drugih jezikih. Zastave držav so povezovali z ustreznimi izrazi za »dober tek« in zapeli večjezično pesem. Po ogledu videoposnetka ljudske pripovedke *Kamena juha* so izbrane sestavine za mineštro poimenovali v različnih jezikih. Doma so starše povprašali po značilnih rekih, pregovorih in izštevankah v domačem jeziku ter jih v šoli predstavili sošolcem. Njihove prispevke smo vključili v dialog večjezičnega dramskega besedila o kameni juhi. Doživeto branje smo zvočno posneli in ga povezali z risbami učenca. Tako je kot končni rezultat trimesečnega dela nastal večjezični zvočni animirani film.

Ključne besede: ljudsko izročilo, sobivanje, ustvarjalnost, večjezičnost, zvočni animirani film

The More Cooks, the Better the Stone Soup

At the Italian-medium primary school in Izola, teachers and pupils from different cultural backgrounds coexist successfully. Through multicultural activities in the classroom, we encourage the development of empathy, tolerance and emotional wellbeing among our pupils, whilst enabling them to express themselves spontaneously and creatively. In the 2025/26 school year, during English lessons in Year 3, we covered a unit on food and drinks in English and in the eight languages the pupils speak at home. We adapted the teaching process to suit different learning styles. We introduced vocabulary relating to fruit and vegetables using visual aids, after which the pupils worked in pairs to give each other directions through a maze to the destination – the market. They learnt a Slovenian folk song and danced the traditional ‘zibenšrit’. Whilst moving around the classroom, they asked their classmates about their dietary preferences and sang a song in the Istrian dialect about daily meals. Through educational games such as charades and memory, they reinforced their English vocabulary and looked for equivalents in other languages. They matched national flags with the corresponding expressions for ‘enjoy your meal’ and sang a multilingual song. After watching a video of the folk tale *Kamena juha*, they named the selected ingredients for *mineštra* in various languages. At home, they asked their parents about characteristic sayings, proverbs and counting rhymes in their native languages and presented these to their classmates at school. We incorporated their contributions into the dialogue of a multilingual dramatic script about *Kamena juha*. We recorded an expressive reading and combined it with the pupils’ drawings. The result of this three-month project was a multilingual audio-animated film.

Keywords: folk tradition, coexistence, creativity, multilingualism, audio-animated film

Med jeziki: jezikovne strategije večjezičnih učencev pri pouku nemščine

Sodobna osnovnošolska učilnica je v zadnjih letih postala izrazito večjezičen prostor. Zaradi migracij v proces učenja vstopajo učenci in učenke iz različnih jezikovnih in kulturnih kontekstov. V pričujočo raziskavo je vključenih šest učenk z različnimi jezikovnimi ozadji: od albanskega, makedonskega, ukrajinskega do ruskega. V domačem okolju govorijo svoj prvi jezik, v šolskem okolju slovensko, učijo se angleščine kot prvega tujega jezika, dodatno pa se učijo ali so se v preteklih letih učile nemščine kot drugega tujega jezika. Njihovo učenje nemščine zato ne poteka zgolj prek slovenščine kot učnega jezika, temveč se lahko v učni proces vključuje več jezikov. Kvalitativno raziskavo smo osnovali na individualnih jezikovnih zemljevidih, nadalje pa je vsaka od učenk odgovorila na deset polstrukturiranih vprašanj. Na podlagi tega smo raziskali njihove jezikovne repertoarje in strategije pri učenju nemščine. Zanimalo nas je, v katere jezike prevajajo nove nemške izraze, s katerimi že usvojenimi jeziki jih povezujejo, kateri jeziki jim pri učenju predstavljajo oporo in kako doživljajo uporabo slovenščine. Dodaten vidik raziskave je predstavljal občutek jezikovne varnosti. Raziskali smo, kako učenke doživljajo jezikovne napake in ali pouk nemščine doživljajo drugače od predmetov, pri katerih pouk poteka v slovenščini. Ob tem se odpira vprašanje, ali lahko učenje jezika, ki je tuj tudi večini njihovih slovensko govorečih vrstnikov, vpliva na doživljanje lastnega položaja pri pouku.

Ključne besede: večjezičnost, jezikovni repertoar, nemščina kot tuji jezik, jezikovne strategije, jezikovna varnost

Between Languages: Language Strategies of Multilingual Pupils in German Language Classroom

In recent years, the modern primary school classroom has become a distinctly multilingual environment. Due to migration, pupils from a variety of linguistic and cultural backgrounds are entering the learning process. This study involves six female pupils with diverse linguistic backgrounds: ranging from Albanian, Macedonian and Ukrainian to Russian. At home, they speak their first language; at school, they speak Slovenian; they are learning English as their first foreign language; and, in addition, they are learning – or have learnt in previous years – German as a second foreign language. Their learning of German therefore does not take place solely through Slovenian as the language of instruction; rather, several languages may be incorporated into the learning process. We based our qualitative research on individual language maps, and each of the pupils then answered ten semi-structured questions. On this basis, we investigated their linguistic repertoires and strategies for learning German. We were interested in the languages into which they translate new German expressions, the languages they associate these with from their existing linguistic knowledge, which languages provide them with support whilst learning, and how they experience the use of Slovenian. An additional aspect of the research was the sense of linguistic confidence. We investigated how the pupils experience language errors and whether they perceive German lessons differently from subjects taught in Slovenian. This raises the question of whether learning a language that is foreign even to most of their Slovenian-speaking peers might influence their perception of their own position in the classroom.

Keywords: multilingualism, linguistic repertoire, German as a foreign language, language learning strategies, linguistic safety

Vloga prvega jezika pri učenju gluhih učencev

Jezik je temelj učenja, razumevanja in oblikovanja pojmov. Pri gluhih učencih je vprašanje jezika še posebej pomembno, saj se njihove jezikovne poti razlikujejo. Prispevek poudarja vlogo učenčevega prvega jezika in pomen dobro razvitega jezikovnega temelja za nadaljnje učenje ter osvetljuje vlogo tolmača pri ustvarjanju jezikovno občutljivega učnega okolja. Tolmačka ima pri vključevanju teh otrok v novo okolje pomembno vlogo pri vzpostavljanju komunikacije ter ustvarjanju jezikovnega mostu med učencem in šolskim okoljem. Predstavljamo primer gluhe učenke, ki se je pred dvema letoma vključila v slovensko šolsko okolje. Njen prvi jezik je baltski znakovni jezik. Dobro vzpostavljen jezikovni temelj je predstavljal pomembno oporo pri usvajanju slovenskega znakovnega jezika in slovenščine. Njeno situacijo primerjamo s situacijo učencev, ki vstopajo v šolsko okolje z manj razvito jezikovno osnovo in pri katerih se težave kažejo pri razumevanju pomenov, pojmov in navodil. Pri tem se odpira pomembna razlika med poznavanjem posameznih kretenj oziroma besed in razumevanjem njihovega pomena.

Ključne besede: prvi jezik, gluhi učenci, jezikovni razvoj, znakovni jezik, jezikovno občutljivo učno okolje

The Importance of First Language in Deaf Education

Language is the foundation of learning, understanding and concept formation. For deaf pupils, the issue of language is particularly important, as their language development pathways differ. This article highlights the role of the pupil's first language and the importance of a well-developed linguistic foundation for further learning, whilst also shedding light on the role of the interpreter in creating a linguistically sensitive learning environment. When integrating these children into a new environment, the interpreter plays a vital role in establishing communication and building a linguistic bridge between the pupil and the school environment. We present the case of a deaf pupil who joined the Slovenian school system two years ago. Her first language is Baltic Sign Language. A well-established linguistic foundation provided significant support in her acquisition of Slovenian Sign Language and the Slovenian language. We compare her situation with that of pupils who enter the school environment with a less developed linguistic foundation and who experience difficulties in understanding meanings, concepts and instructions. This highlights an important distinction between knowing individual signs or words and understanding their meaning.

Keywords: first language, deaf pupils, language development, sign language, language-sensitive learning environment

Od geografskega vira do razlage: vloga jezikovnih podpor pri razvijanju geografskega izražanja učencev

Prispevek izpostavlja pomen načrtnega vključevanja jezikovnih podpor pri pouku geografije ter predstavlja možnosti za razvijanje geografskega jezika in izražanja učencev pri delu z geografskimi viri. Pri pouku geografije učenci pogosto uspešno prepoznajo in odčitajo informacije iz zemljevida, slike oz. grafičnega prikaza, težje pa jih povežejo v celovito geografsko razlago. V prispevku predstavljamo primer jezikovno občutljivega poučevanja geografije, pri katerem je bila pozornost namenjena razvoju jezika kot sredstva za izražanje geografskega mišljenja. V raziskavi je sodelovalo 48 učencev iz 9. razreda, kjer so učenci najprej samostojno interpretirali geografski vir in na osnovi slednjega oblikovali geografsko razlago. Po začetni nalogi je sledila kratka jezikovna intervencija, ki je vključevala besedni nabor, stavčne okvirje ter strukturiran postopek oblikovanja geografske razlage. Po izvedeni jezikovni intervenciji so učenci samostojno interpretirali nov primerljiv geografski vir ter oblikovali geografsko razlago ob uporabi uvedenih jezikovnih podpor. Kakovost odgovorov je bila analizirana glede na uporabo geografske terminologije, prostorske umestitve, uporabe informacij iz vira, pojasnjevanje vzrokov, vzročno-posledične povezave in strukturiranost odgovorov. Rezultati so pokazali izboljšanje kakovosti odgovorov po izvedeni intervenciji, pri čemer so bile ugotovljene spremembe na področjih opisa prostorskega vzorca, prostorske umestitve in primerjave. Na področjih pojasnjevanja vzrokov in vzročno-posledičnih povezav ter strukturiranosti odgovorov pa po intervenciji ni bilo zaznati sprememb.

Ključne besede: jezikovno občutljivo poučevanje, pouk geografije, geografsko mišljenje, jezikovna intervencija, geografski vir

From Geographical Source to Interpretation: The Role of Language Support in Developing Pupils' Geographical Expression

This paper highlights the importance of the systematic integration of language support in geography lessons and presents opportunities for developing pupils' geographical language and expression when working with geographic sources. In geography lessons, pupils often successfully identify and interpret information from maps, images or graphical representations, but find it more difficult to link these together into a coherent geographical explanation. In this paper, we present an example of linguistically sensitive geography teaching, in which the focus was on the development of language as a means of expressing geographical thinking. The study involved 48 Year 9 pupils, who first independently interpreted a geographical source and, on that basis, formulated a geographical explanation. The initial task was followed by a brief language intervention, which included a vocabulary list, sentence frames and a structured procedure for formulating a geographical explanation. Following the language intervention, the pupils independently interpreted a new, comparable geographical source and formulated a geographical explanation using the language supports introduced. The quality of the responses was analysed in terms of the use of geographical terminology, spatial contextualisation, the use of information from the source, the explanation of causes, cause-and-effect relationships and the structure of the responses. The results showed an improvement in the quality of responses following the intervention, with changes observed in the areas of describing spatial patterns, spatial context and comparison. However, no changes were observed following the intervention in the areas of explaining causes and cause-and-effect relationships, or in the structure of the responses.

Keywords: linguistically sensitive teaching, geography teaching, geographical thinking, language intervention, geographic source

Jezikovno občutljivo poučevanje v praksi: perspektive učiteljev izbrane osnovne šole

Jezikovna in kulturna raznolikost postaja vse izrazitejši del šolskega vsakdana, zato je jezikovno občutljivo poučevanje (JOP), ki jezikovno raznolikost prepoznava kot vir za učenje in si prizadeva vsem učencem omogočiti enakovreden dostop do znanja, pomembno pri vseh predmetih. Namen raziskave je bil preučiti stališča in izkušnje učiteljev pri delu z učenci iz različnih jezikovnih in kulturnih okolij, njihovo uporabo strategij JOP-a in pluralističnih pristopov, izzive in potrebe po podpori ter njihovo samooceno kompetentnosti za izvajanje JOP-a. Izvedena je bila kvalitativna raziskava, v kateri je sodelovalo pet učiteljev izbrane osnovne šole, ki poučujejo na različnih predmetnih področjih. Podatki so bili pridobljeni s polstrukturiranimi intervjuji in analizirani s kvalitativno vsebinsko analizo. Rezultati kažejo, da učitelji jezikovno in kulturno raznolikost večinoma doživljajo pozitivno. Pri pouku uporabljajo različne oblike jezikovne in didaktične podpore, zlasti vizualno podporo, vključevanje materinščine učencev, prilagajanje učnega procesa in vrednotenja ter povezovanje učnih vsebin z jezikovnimi in kulturnimi izkušnjami učencev. Pomembno vlogo pripisujejo ustvarjanju varnega, sprejemajočega in vključujočega učnega okolja. Med pluralističnimi pristopi prevladuje medkulturni pristop, ki se kaže v vključevanju izkušenj učencev v pouk. Učitelji spodbujajo tudi medjezikovno razumevanje s primerjanjem sorodnih jezikov ter jezikovno prebujanje z ozaveščanjem o jezikovni raznolikosti in izvoru besed, medtem ko je CLIL zastopan redkeje. Kot osrednji izziv učitelji izpostavljajo jezikovne ovire, ki otežujejo razumevanje učne snovi, sporazumevanje in vključevanje učencev v razredno skupnost ter zahtevajo več diferenciacije in individualizacije pouka. Posebno negotovost jim predstavlja presojanje, ali so učenčeve težave posledica omejenega znanja učnega jezika ali drugih dejavnikov, pa tudi vprašanje, ali lahko učenci kljub jezikovnim oviram v celoti izkažejo svoje znanje in dosežejo pričakovane standarde. Pri svojem delu pogrešajo predvsem čas za individualno obravnavo, ustrezna gradiva, konkretne strokovne usmeritve ter bolj sistematično in dolgotrajno jezikovno podporo učencem. Svojo kompetentnost za izvajanje JOP-a sicer večinoma ocenjujejo pozitivno, pri čemer jo gradijo predvsem na dolgoletnih izkušnjah. Ugotovitve kažejo na potrebo po bolj sistemski, individualizirani in dolgoročni podpori, ki bi učiteljem omogočala učinkovitejše odzivanje na jezikovno raznolikost, učencem pa enakovrednejše možnosti za vključevanje, učenje in izkazovanje znanja.

Ključne besede: jezikovno občutljivo poučevanje, pluralistični pristopi, didaktične strategije, osnovnošolski učitelji, študija primera

Language Sensitive Teaching in Practice: Teachers' Perspectives from a Selected Primary School

Linguistic and cultural diversity is an increasingly prominent feature of contemporary classrooms, making language-sensitive teaching (LST) relevant across the curriculum. LST recognises learners' linguistic repertoires as resources for learning and aims to ensure equitable access to knowledge for all. This study explored teachers' attitudes towards and experiences of teaching linguistically and culturally diverse learners, with particular attention to their use of LST strategies and pluralistic approaches, the challenges they face, their support needs, and their perceived competence in implementing LST. The study adopted a qualitative case study design and involved five teachers from different subject areas at one primary school. Data were collected through semi-structured interviews and analysed using qualitative content analysis. The findings show that teachers generally perceive linguistic and cultural diversity positively. Their classroom practices draw on a range of linguistic and pedagogical strategies, including visual support, the use of learners' home languages, adaptations to teaching and assessment, and connections between curriculum content and learners' linguistic and cultural experiences. Teachers also place considerable emphasis on creating a safe, supportive, and inclusive learning environment. Of the pluralistic approaches, the intercultural approach is most prominent, particularly through the integration of learners' experiences into classroom activities. Intercomprehension is fostered through comparisons between related languages, while language awareness is developed by drawing attention to linguistic diversity and word origins. CLIL, by contrast, is less commonly used. Language barriers emerge as the most significant challenge, affecting learners' access to subject content, classroom communication, and participation, and increasing the need for differentiated and individualised instruction. Teachers also report uncertainty about whether learners' difficulties arise from limited proficiency in the language of schooling or from other factors, and whether language barriers prevent them from fully demonstrating their knowledge and meeting expected standards. Further challenges include limited time for individualised support, a lack of appropriate materials and practical professional guidance, and insufficient systematic and sustained language support. Although teachers generally perceive themselves as competent in implementing LST, they attribute this competence primarily to their extensive professional experience. The findings highlight the need for more systematic, individualised, and sustained support to strengthen teachers' capacity to respond to linguistic diversity and to ensure more equitable opportunities for learners to participate, learn, and demonstrate their knowledge.

Keywords: language-sensitive teaching, pluralistic approaches, didactic strategies, primary school teachers, case study

Med jezikom institucije in jezikom odnosa: večjezičnost v prostoru manjšinske šole

Prispevek izhaja iz izkušnje poučevanja na dvojezični šoli v slovenski manjšinski skupnosti v Italiji, kjer ima slovenščina poleg sporazumevalne tudi izrazito identitetno, kulturno in simbolno vlogo. Šola je prostor ohranjanja in razvijanja manjšinskega jezika, hkrati pa vsakodnevna komunikacija razkriva bistveno bolj kompleksno jezikovno stvarnost: različne stopnje znanja in rabe slovenščine, italijanščino kot prevladujoči jezik širšega okolja ter druge jezike, ki jih v šolski prostor prinašajo učenci in njihove družine. Na podlagi konkretnih izkušenj komunikacije s starši prispevek razmišlja o razmerju med jezikom institucije, jezikom sporazumevanja in jezikom odnosa. Posebej se osredotoča na primer pogovora s staršema učenca, pri katerem je prehod iz institucionalno pričakovanega jezikovnega okvira v skupni južnoslovanski sporazumevalni prostor spremenil dinamiko srečanja ter omogočil drugačno raven medsebojnega razumevanja in pogovora o učenčevih težavah. Primer odpira širše vprašanje, kaj večjezičnost v šoli dejansko pomeni. Je večjezična kompetenca zgolj zmožnost uporabe več jezikov ali vključuje tudi občutljivost za izbiro jezika glede na sogovornika, okoliščine in namen komunikacije? Kako lahko učitelj uporablja celoten jezikovni repertoar, ne da bi pri tem razvrednotil vlogo manjšinskega jezika? In ali lahko premišljeno jezikovno prilagajanje v določenih okoliščinah namesto odmika od poslanstva manjšinske šole prispeva k večjemu zaupanju, sodelovanju in vključevanju družin? Prispevek ne ponuja enoznačnega odgovora na napetost med ohranjanjem manjšinskega jezika in jezikovnim prilagajanjem, temveč jo obravnava kot eno ključnih značilnosti resničnega večjezičnega šolskega prostora. Izkušnjo iz prakse tako uporablja kot izhodišče za razmislek o jeziku ne le kot sredstvu poučevanja in sporazumevanja, temveč tudi kot prostoru identitete, pripadnosti in odnosa.

Ključne besede: večjezičnost, manjšinska šola, institucionalni jezik, jezikovna izbira, jezikovni repertoar, jezikovno prilagajanje

Between Institutional Language and Language Choice: Multilingualism in a Minority-Language School

This paper draws on the experience of teaching at a bilingual school within the Slovenian minority community in Italy, where the Slovenian language plays not only a communicative role but also a distinctly identity-forming, cultural and symbolic one. The school is a space for the preservation and development of the minority language; at the same time, everyday communication reveals a far more complex linguistic reality: varying levels of proficiency and use of Slovenian, Italian as the dominant language of the wider environment, and other languages brought into the school setting by pupils and their families. Drawing on specific experiences of communicating with parents, this paper reflects on the relationship between the language of the institution, the language of communication and the language of rapport. It focuses on an example of a conversation with pupil's parents, in which the shift from the institutionally expected linguistic framework to a shared South Slavic communicative space altered the dynamics of the meeting and enabled a different level of mutual understanding and discussion regarding the pupil's difficulties. This case raises the broader question of what multilingualism in schools means. Is multilingual competence merely the ability to use several languages, or does it also involve sensitivity to the choice of language depending on the interlocutor, the circumstances and the purpose of communication? How can a teacher utilise their full linguistic repertoire without thereby devaluing the role of the minority language? And can thoughtful linguistic adaptation in certain circumstances, rather than a departure from the mission of a minority school, contribute to greater trust, cooperation and the inclusion of families? This paper does not offer a definitive answer to the tension between the preservation of the minority language and linguistic adaptation but rather treats it as one of the key characteristics of a truly multilingual school environment. It thus uses practical experience as a starting point for reflecting on language not only as a means of teaching and communication, but also as a space for identity, belonging and relationships.

Keywords: multilingualism, minority school, institutional language, language choice, language repertoire, language adaptation

Izzivi pri razvoju jezika pri gluhih učencih

V prispevku bomo predstavili izzive pri razvoju jezika, s katerimi se srečujejo gluhi učenci. Gre za heterogeno skupino otrok, ki v proces izobraževanja vstopajo z različnimi ravnmi znanja slovenskega znakovnega jezika. Med njimi so gluhi otroci gluhih staršev, za katere je slovenski znakovni jezik materni jezik, ter gluhi otroci slišočih staršev, ki so kot materni jezik usvajali slovenščino, slovenskega znakovnega jezika pa so se začeli učiti kasneje. Nekateri učenci prihajajo tudi iz tujejezičnih družin, kar proces učenja jezika dodatno otežuje. Ob vključitvi v šolo se učenci srečujejo s pomembnim izzivom, saj učenje slovenskega znakovnega jezika ne poteka sistematično, temveč se od njih pričakuje, da ga usvajajo sproti ob spremljanju tolmačenja pouka. Hkrati pouk slovenščine poteka kot pouk maternega jezika, čeprav slovenščina za nekatere gluhe učence ni materni jezik. Posledično nekateri posamezniki osnovnošolsko izobraževanje zaključijo, ne da bi v celoti razvili katerega od obeh jezikov. Dodaten izziv predstavlja zagotavljanje tolmačenja, saj to ni vedno na voljo, bodisi zaradi pomanjkanja tolmačev bodisi zaradi določenih omejitev, s katerimi se srečujejo gluhi tolmači. Prispevek temelji na strokovni refleksiji, ki izhaja iz izkušenj pri delu z gluhi učenci v osnovni šoli Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana. Z opisom navedenih izzivov bomo osvetlili posebnosti in problematiko dela z gluhi učenci ter predstavili predloge za njegovo izboljšanje. Ti bi učencem omogočili večjo suverenost tako v slovenskem znakovnem jeziku kot v slovenščini ter s tem izboljšali njihove možnosti za prihodnost.

Ključne besede: gluhi, znakovni jezik, tolmačenje

Challenges in Language Development Among Deaf Pupils

In this paper, we will present the challenges in language development faced by deaf pupils. This is a diverse group of children who enter the education system with varying levels of proficiency in Slovenian Sign Language. Among them are deaf children of deaf parents, for whom Slovenian Sign Language is their mother tongue, and deaf children of hearing parents, who learnt Slovenian as their mother tongue but began learning Slovenian Sign Language at a later stage. Some pupils also come from families where a foreign language is spoken, which makes the language-learning process even more difficult. Upon starting school, pupils face a significant challenge, as the teaching of Slovenian Sign Language is not systematic; instead, they are expected to pick it up as they go, while following the sign-language interpretation of lessons. At the same time, Slovenian is taught as a mother tongue, even though for some deaf pupils Slovenian is not their mother tongue. Consequently, some pupils complete their primary education without having fully developed either language. Providing interpreting services presents a further challenge, as these are not always available, either due to a shortage of interpreters or because of certain limitations faced by deaf interpreters. This paper is based on professional reflection drawn from experience of working with deaf pupils at the Ljubljana Institute for the Deaf and Hard of Hearing. By describing these challenges, we will highlight the specific characteristics and issues involved in working with deaf pupils and present proposals for improving this work. These would enable pupils to gain greater confidence in both Slovenian sign language and the Slovenian language, thereby improving their prospects.

Keywords: deaf, sign language, interpreting

Jezikovno občutljivo poučevanje v digitalnem okolju: primer razvoja aplikacije *MemoMoo Kids*

Prispevek predstavlja študijo primera, v kateri obravnavamo uporabo načel jezikovno občutljivega poučevanja pri oblikovanju digitalnih gradiv za samostojno utrjevanje angleščine v aplikaciji *MemoMoo Kids*. V pilotni uporabi je sodelovalo sedem osnovnih šol (775 učencev), med njimi OŠ Dobje, OŠ Žiri, OŠ Bistrica ob Sotli, OŠ Hruševci, Šentjur in OŠ Kozje. Gradiva smo sproti spreminjali na podlagi opazovanja, pogovorov z učenci in njihovih prijav napak prek aplikacije. Slovenščina kot jezik šolanja v gradivih ni nadomestilo za angleščino, temveč začasna opora v obliki prevodov ter krajših in daljših razlag. Opre postopno umikamo: iste povedi učenci najprej prepoznavajo med ponujenimi možnostmi, nato jih zapisujejo s sprotnimi namigi, v načinu »Izziv«, razvitem z učitelji sodelujočih šol, pa jih uporabljajo brez opor. Pilotna uporaba je pokazala, da je bila srednja od prvotno treh ravni razlage nejasna, zato smo ohranili dve. Da bi učencem olajšali razumevanje angleških povedi, smo vanje vključili slovenske kulturne vsebine (jedi, praznike, običaje, kraje). Poznavanje teh vsebin smo preverjali na OŠ Kozje s soavtorico, učiteljico angleščine: četrtošolci so na primer kozolec poznali, lipicancev pa ne vsi. Neznanim vsebinam smo dodali pojasnila. Po treh mesecih uporabe so učenci 6. razreda v vprašalniku poročali, da si lažje zapomnijo besede, da je vadba zanimiva in da jim ustreza delo v lastnem tempu. Ker raziskava ni vključevala primerjalne skupine in so se gradiva sproti spreminjala, iz rezultatov ne sklepamo o učinku aplikacije ali posameznih elementov. Primer kaže pomen sodelovanja učiteljev in razvijalcev ter preverjanja jezikovne in kulturne ustreznosti gradiv neposredno pri učencih.

Ključne besede: jezikovno občutljivo poučevanje, digitalna učna gradiva, angleščina, osnovna šola, študija primera, aplikacija *MemoMoo Kids*

Linguistically Sensitive Teaching in a Digital Environment: A Case Study of the Development of the *MemoMoo Kids* App

This paper presents a case study examining the application of linguistically sensitive teaching principles in designing digital resources for independent English language practice within the *MemoMoo Kids* app. Seven primary schools (775 pupils) took part in the pilot scheme, including Dobje Primary School, Žiri Primary School, Bistrica ob Sotli Primary School, Hruševac Šentjur Primary School and Kozje Primary School. We adapted the materials based on observations, discussions with pupils, and their error reports via the app. Slovenian, as the language of instruction, is not used in the materials as a substitute for English, but rather as a temporary aid in the form of translations and explanations of varying lengths. We are gradually phasing out these aids: pupils first identify the same sentences from a list of options, then write them down with real-time prompts. However, in the ‘Challenge’ mode, developed by teachers from the participating schools, they use them without any aids. The pilot study showed that the middle of the original three levels of explanation was unclear, so we retained two. To make the English sentences easier for pupils to understand, we incorporated Slovenian cultural content (dishes, festivals, customs, places). We tested pupils’ knowledge of this content at Kozje Primary School with my co-author, an English teacher: for example, the Year 4 pupils were familiar with a hayrack, but not all of them knew what a Lipizzaner horse was. We added explanations to the unfamiliar content. After three months of use, Year 6 pupils reported in a questionnaire that they found it easier to remember words, that the exercises were interesting, and that working at their own pace suited them. Because the study did not include a control group and the materials were updated on an ongoing basis, we do not conclude from the results about the app's effectiveness or its individual elements. This case study highlights the importance of collaboration between teachers and developers, as well as the need to verify the linguistic and cultural appropriateness of the materials directly with the pupils.

Keywords: linguistically sensitive teaching, digital learning materials, English, primary school, case study, *MemoMoo Kids* app

Mojca Poredoš, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

mojca.poredos@pef.uni-lj.si

Zdenka Marinič, Osnovna šola Zalog

zdenka.marinic@oszalog.si

Jasna Grabeljšek, Osnovna šola Zalog

jasna.grabeljsek@oszalog.si

Jerneja Stoviček, Osnovna šola Zalog

jerneja.stovicek@oszalog.si

Maja Martina Merljak, Zavod Mea Verba

majamartina.merljak@gmail.com

Jezik kot temelj socialne vključenosti:

Opazanja in študija primera pri projektu *Skupaj za mizo*

Jezik je ključno orodje otrokovega učenja in socialnega vključevanja, kar sta v kontekstu šole močno povezani področji, saj se učna uspešnost povezuje tako z znanjem jezika kot tudi z boljšo socialno vključenostjo. Jezikovna občutljivost je zato predstavljala pomemben del projekta *Skupaj za mizo*, ki smo ga v šolskem letu 2025/2026 izvajali na Osnovni šoli Zalog. V projekt so bili vključeni učenci 4. razredov, učiteljici, šolska svetovalna služba in njihovi starši. Primarni cilj projekta je bil povečati socialno vključenost vseh učencev ob preseganju medkulturnih napetosti, ki so se pojavljale v razredu v preteklih letih. Razvijanje socialne vključenosti in večje medkulturne občutljivosti smo povezali z izkustvenim in projektnim učenjem, ki je temeljilo na proaktivni participaciji vseh otrok, razvijanju intra- in interpersonalnih socialnih veščin ter razvijanju vključujoče, inkluzivne razredne klime. Projekt smo zgradili okoli ideje restavracije za en dan, ki so jo izpeljali učenci ob podpori priznanega kuharja, staršev in delavcev šole. Preko projekta so učenci na izkustven način osvajali več spretnosti hkrati. V največjem obsegu je bilo izkustveno učenje vezano na medsebojno korektno in uspešno sodelovanje, nato kritično mišljenje ter prepoznavanje in uresničevanje lastnega doprinosa. Poleg učencev so večšine razvijali tudi odrasli, vključeni v projekt, ki so spoznali nove ekipne načine soustvarjanja, se urili v medsebojnem usklajevanju ciljev in mnenj ter v praksi izkusili nove vloge znotraj posameznih korakov projekta. Medkulturno sprejemanje smo poskušali povečati z menijem, ki je vključeval in na svojevtrsten ter inovativen način prepletal jedi različnih kultur. Pomemben del medkulturno in jezikovno občutljivega programa je predstavljal bogat kulturni program, ki se je izvajal v času restavracije. Povezovala sta ga oče in sin, ki sta v vezno besedilo poleg slovenskega jezika, načrtno vključevala tudi besedišče, ki je izhajalo iz njunega maternega jezika. S tem javnim jezikovnim prepletanjem smo želeli prisotne spodbuditi k večjemu sprejemanju in prepoznavanju večjezičnosti kot posameznikove moči, ne glede na jezik, ki ga oseba govori. Kot izjemno pomemben dejavnik socialne vključenosti, se je jezik izkazal tudi pri tujejezičnem dečku. Deček je imel številne težave pri razumevanju osnovnih dejavnosti, ki so se odvijale v razredu v času projekta, kar mu je onemogočalo aktivno sodelovanje. Zaradi nerazumevanja jezika se ni udeleževal vseh dodatnih aktivnosti, kar je dodatno vplivalo na njegovo socialno sprejetost. Detekcija osnovne težave, tj. nerazumevanja jezika, nam je omogočila njegovo večje vključevanje v različne aktivnosti povezane s projektom. Poleg redne pomoči, ki jo je prejemal v okviru pouka, in sodelovanja pri projektu, ga je šola vključila tudi v dodatne aktivnosti, ki so mu pomagale pri razvijanju jezika. Vključen je bil v vodeno medvrstniško tutorstvo, kjer je skozi sodelovanje z vrstniki in mlajšimi učenci razvijal svoje jezikovne spretnosti, hkrati pa je imel možnost nastopati v vlogi bolj kompetentnega partnerja na drugih področjih. Skozi oba predstavljena primera smo krepili prepoznavanje jezikovne občutljivosti in kulturne raznolikosti kot pomembnega vira učenja.

Ključne besede: socialno vključevanje, projektno učenje, medkulturno občutljivo poučevanje, jezikovno občutljivo poučevanje

Language as the Foundation of Social Inclusion: Observations and a Case Study from the *Together at the Table* Project

Language is a key tool for children's learning and social inclusion, two areas that are closely linked in the school context, as academic achievement is associated with both language proficiency and greater social inclusion. Language sensitivity was therefore a key component of the *Together at the Table* project, which we ran at Zalog Primary School during the 2025/2026 school year, from October to June. The project involved Year 4 pupils, teachers, the school counselling service and their parents. The primary aim of the *Together at the Table* project was to increase the social inclusion of all pupils whilst overcoming the intercultural tensions that had arisen in the classroom in previous years. We combined the development of social inclusion and greater intercultural sensitivity with experiential and project-based learning, which was also based on the proactive participation of all children, the development of intra- and interpersonal social skills, and the creation of an inclusive classroom environment. We structured the project around the idea of a one-day restaurant, which the pupils ran with the support of a renowned chef, parents and school staff. Through the project, pupils in both Year 4 classes acquired several skills simultaneously in an experiential way. To the greatest extent, experiential learning centred on respectful and effective collaboration, followed by critical thinking and the recognition and realisation of one's own contribution. In addition to the pupils, the adults involved in the project also developed their skills. They, too, discovered new ways of collaborating as a team, practised coordinating their goals and opinions, and experienced new roles in practice during the various stages of the project. We sought to foster intercultural acceptance through a menu that incorporated and, in a unique and innovative way, interwove dishes from different cultures. An important part of the intercultural and linguistically sensitive programme was also the rich cultural programme, which took place during the dinner. The programme was hosted by a father and son, who deliberately incorporated vocabulary from their mother tongue into their commentary alongside Slovenian. Through this public interweaving of languages, we sought to encourage those present to embrace and recognise multilingualism as an individual's strength, regardless of the language a person speaks. Language also proved to be an exceptionally important factor in social inclusion in the case of a foreign-language-speaking boy. The boy had numerous difficulties in understanding the basic activities taking place in the classroom during the project, which prevented him from actively participating in the project. Due to his lack of understanding of the language, he did not take part in all additional activities, which further affected his social acceptance. It was only by identifying the underlying problem – namely, his lack of understanding of the language – that we were able to facilitate his greater involvement in various project-related activities. In addition to the regular support he received during lessons and his involvement in the project, the school also included him in additional activities designed to help him develop his language skills. He took part in a guided peer-to-peer tutoring programme, where, through collaboration with his peers and younger pupils, he developed his language skills, whilst also having the opportunity to act as a more competent partner in other areas. Through both examples presented, we have reinforced the recognition of language sensitivity and cultural diversity as an important resource for learning.

Keywords: social inclusion, project-based learning, interculturally sensitive teaching, linguistically sensitive teaching

Jezikovne pokrajine za raznojezično vključevanje v šolah

Izobraževalna pokrajina v učilnici obsega vizualne in materialne razsežnosti učnega okolja. To vključuje jezikovno pokrajino, ki zajema načine, na katere so v izobraževalnih prostorih predstavljene šolske in učilniške oznake na podlagi besedila in slik, predmete, kot so otroška dela, razstavljena na oglasnih deskah, in dostopno gradivo za branje, pa tudi vrsto drugih učnih gradiv in semiotičnih predmetov, ki se uporabljajo v učilnici. To je še posebej pomembno v vrtcih, kjer se okolje lahko obravnava kot »tretji učitelj«, ki ima enako vlogo kot učitelj in otrok, v skladu s filozofijo Reggio Emilia, ki okolje razume kot živ in dinamičen prostor in pomembno prispeva k učenju otrok. To poudarja tudi Vygotskijeva sociokulturna teorija (1978), ki trdi, da se učenje odvija prek interakcije z drugimi v določenem socialnem in kulturnem okolju. Ta članek raziskuje potencial analize jezikovne pokrajine za izboljšanje vključevanja več jezikov in kultur kot dela kulturnega in jezikovnega repertoarja šole. Na podlagi mednarodnih primerov iz različnih večjezičnih in raznojezičnih kontekstov – na primer zasebnih šol v Združenih arabskih emiratih ter javnih šol v Španiji, na Irskem in v Združenem kraljestvu – članek presega površinsko interpretacijo simboličnih prikazov. Ta članek ponuja priložnost za razmislek in preučitev načinov, na katere lahko otroci in učitelji skupaj z vsemi člani šolske skupnosti oblikujejo svoje jezikovne pokrajine.

Ključne besede: jezikovna pokrajina, učno okolje, vključevanje, raznojezičnost, kultura

Linguistic Landscapes for Plurilingual Inclusion in Schools

The classroom educationscape comprises the visual and material dimensions of the learning environment. This includes the linguistic landscape, which encompasses the ways in which text- and picture-based school and classroom signage is presented within education spaces, artefacts such as children's work displayed on noticeboards and reading materials available, as well as a range of other learning materials and semiotic artefacts used within the classroom. This has particular importance for early years settings, where the environment can be seen as the third teacher, holding equal importance as the teacher and child, following Reggio Emilia philosophies which see the environment as a living and dynamic space which makes a significant contribution to children's learning. This is also emphasized by Vygotsky's sociocultural theory (1978), which proposes that learning occurs through interaction with others within a particular social and cultural environment. This paper explores the potential of linguistic landscape analysis to enhance the inclusion of multiple languages and cultures as part of the school's cultural and linguistic repertoire. Drawing from examples internationally from a range of multilingual and plurilingual contexts – for example private schools in the United Arab Emirates, and public schools in Spain, Ireland and the United Kingdom – it moves beyond a surface interpretation of tokenistic displays. This paper provides an opportunity to reflect on and consider ways in which children and teachers may curate their linguistic landscapes together, along with members of the whole school community.

Keywords: linguistic landscape, classroom environment, inclusion, plurilingual, culture

Med maturo in resnično komunikacijo: prostor za jezikovno občutljiv pouk angleščine v 4. letniku gimnazije

Poučevanje angleščine v 4. letniku gimnazije je močno zaznamovano s pripravo na splošno maturo in doseganjem pričakovanih jezikovnih standardov na ravni B2/C1. Jasno opredeljeni izpitni cilji učitelju omogočajo sistematično razvijanje jezikovnega znanja, hkrati pa se odpira vprašanje, kako ob intenzivni pripravi na maturo ohraniti prostor za avtentično komunikacijo, individualni glas dijaka in smiselno uporabo tujega jezika. Prispevek predstavlja primere iz prakse poučevanja angleščine v 4. letniku splošne gimnazije ter razmišlja o možnostih povezovanja maturitetnih ciljev z načeli jezikovno občutljivega poučevanja. V ospredju so dejavnosti, ki dijake spodbujajo k aktivni in samostojni rabi jezika: vodene in odprte razprave, strukturirane debate, obravnava aktualnih in družbeno relevantnih tem, sodelovalne govorne dejavnosti, pisno izražanje, vrstniška povratna informacija ter priprava na ustni del mature. Posebna pozornost je namenjena ustvarjanju učnega okolja, v katerem napaka ni zgolj odstopanje od pričakovane jezikovne norme, temveč tudi sestavni del procesa učenja in razvijanja jezikovne samozavesti. Prispevek izhaja iz vprašanja, kako pripravo na standardizirano zunanje preverjanje znanja nadgraditi tako, da dijaki jezika ne uporabljajo predvsem zaradi uspeha na izpitu, temveč kot orodje za izražanje stališč, argumentiranje, sodelovanje in odzivanje na druge. Jezikovno občutljiv pristop je tako predstavljen kot dopolnitev kakovostne priprave na maturo in kot možnost za razvoj samostojnega, samozavestnega in odgovornega uporabnika tujega jezika.

Ključne besede: splošna matura, jezikovno občutljivo poučevanje, avtentična komunikacija, jezikovna samozavest, poučevanje angleščine

Between Matura and Authentic Communication: Creating Space for Linguistically Sensitive English Teaching in the Fourth Year of Grammar School

The teaching of English in the fourth year of grammar school is heavily influenced by preparation for the general school-leaving examination / General Matura and the attainment of expected language standards at B2/C1 level. Clearly defined examination objectives enable teachers to systematically develop language skills; at the same time, however, this raises the question of how, amidst intensive preparation for the school-leaving examination, to maintain scope for authentic communication, the individual voice of the student and the meaningful use of the foreign language. This paper presents examples from the practice of teaching English in the fourth year of a general grammar school and reflects on the possibilities of integrating school-leaving examination objectives with the principles of linguistically sensitive teaching. The focus is on activities that encourage pupils to use the language actively and independently: guided and open discussions, structured debates, the exploration of current and socially relevant topics, collaborative speaking activities, written expression, peer feedback and preparation for the oral component of the school-leaving examination. Attention is paid to creating a learning environment in which a mistake is not merely a deviation from the expected linguistic norm, but also an integral part of the process of learning and developing linguistic self-confidence. The paper stems from the question of how to enhance preparation for standardised external assessment so that pupils do not use the language primarily to succeed in the exam, but as a tool for expressing views, arguing, collaborating and responding to others. A linguistically sensitive approach is thus presented as a complement to high-quality preparation for the school-leaving examination and as an opportunity to develop independent, confident and responsible users of a foreign language.

Keywords: general school-leaving examination/General Matura, linguistically sensitive teaching, authentic communication, linguistic self-confidence, English language teaching

Ko književnost postane prostor za razumevanje drugega: biblioterapevtski pristop pri pouku slovenščine

Jezik pri pouku književnosti ni le sredstvo za razumevanje literarnega besedila, temveč tudi prostor, v katerem dijaki oblikujejo svoje poglede, prepoznajo čustva, razumejo različne perspektive in razvijajo sposobnost izražanja lastnih misli. Prispevek predstavlja možnosti vključevanja biblioterapevtskega pristopa v srednješolski pouk slovenščine kot način spodbujanja jezikovne, čustvene in socialne občutljivosti. Izhodišče prispevka je strokovno izobraževanje *Bibliotherapy for Emotional Support: Helping Children Cope, Feel, and Grow*, izvedeno v okviru programa Erasmus+. Pridobljena spoznanja so prenesena v kontekst pouka književnosti in povezana z načeli jezikovno občutljivega poučevanja. V prispevku je predstavljen avtorski petstopenjski model Preberi – doživi – prepoznavaj – poveži – reflektiraj, ki literarno branje razširja od razumevanja vsebine k doživljanju, prepoznavanju čustvenih in vrednostnih vidikov, primerjanju različnih perspektiv ter osebni refleksiji. Model učitelju omogoča, da literarni lik in njegovo izkušnjo uporabi kot varno posredno izhodišče za pogovor o odnosih, odločitvah, vrednotah in različnih življenjskih izkušnjah. Predstavljeni bodo konkretni primeri uporabe pri obravnavi del Dostojevskega, Cankarja in Bartola ter možnosti za razvijanje empatije, kritičnega mišljenja, argumentiranega izražanja in spoštljivega poslušanja. Posebej bodo izpostavljene tudi meje biblioterapevtskega pristopa v šoli ter vloga učitelja, ki ne prevzema terapevtske funkcije, temveč ustvarja varen prostor za literarno in osebno refleksijo. Prispevek želi pokazati, da lahko književnost v jezikovno občutljivi učilnici postane pomemben prostor za razvijanje jezika, razumevanje drugega in oblikovanje lastnega glasu.

Ključne besede: biblioterapija, jezikovno občutljivo poučevanje, pouk slovenščine, književnost, čustvena pismenost

When Literature Becomes a Space for Understanding Others: A Bibliotherapeutic Approach to Slovene Language and Literature Teaching

Literature lessons are not only an opportunity to develop literary knowledge and language skills, but also a space in which students learn to recognise emotions, understand different perspectives, and express their own thoughts. The paper presents the possibilities of integrating a bibliotherapeutic approach into secondary-school Slovene language and literature teaching as a means of fostering linguistic, emotional, and social sensitivity. The paper is based on the Erasmus+ professional training course *Bibliotherapy for Emotional Support: Helping Children Cope, Feel, and Grow*. Its key principles are transferred into the context of literature teaching and connected with the principles of language-sensitive teaching. The author presents a five-step model, Read – Experience – Recognise – Connect – Reflect, which expands literary reading from understanding content towards emotional engagement, recognising emotional and value-related dimensions, comparing different perspectives, and personal reflection. The model enables teachers to use literary characters and their experiences as a safe indirect starting point for discussing relationships, values, decisions, and different life experiences. Examples based on works by Dostoevsky, Cankar, and Bartol will be presented, together with possibilities for developing empathy, critical thinking, argumentation, and respectful listening. The paper also addresses the boundaries of a bibliotherapeutic approach in schools and emphasises the teacher's pedagogical rather than therapeutic role. The paper aims to demonstrate that literature, within a linguistically sensitive classroom, can become an important space for language development, understanding others, and finding one's own voice.

Keywords: bibliotherapy, linguistically sensitive teaching, Slovene language and literature teaching, literature, emotional literacy

Kritična refleksija nekorektne uporabe nekaterih psiholoških strokovnih izrazov pri študentih pedagoških smeri

Spoznavanje, usvajanje in uporaba strokovnega jezika oz. specifičnih strokovnih izrazov je pomemben del vsake stroke, saj pomembno gradi pojmovno mrežo posameznika, omogoča njegovo razumevanje kot ponotranjanje pomena, predvsem pa omogoča korektno pisno in ustno strokovno izražanje. Različne stroke pogosto nimajo enotnega pogleda na določene skupne strokovne izraze. Ne zadostno poznavanje strokovnih psiholoških izrazov se pogosto odraža v njihovi nenatančni, nedosledni ali strokovno nekorektni uporabi, posledično pa v napačnem razumevanju, strokovnih napakah in nestrokovnih zaključkih, v skrajnih primerih tudi v strokovnem osmešjenju posameznika, ki omenjene izraze strokovno nekorektno uporablja. V prispevku bodo predstavljene ugotovitve, izpeljane na osnovi avtoričinega več kot tridesetletnega spremljanja in kritične vsebinske analize izdelkov študentov različnih pedagoških smeri na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani. V strokovno analizo vsebine so bili vključeni njihovi dnevniški zapisi s študijske prakse, refleksivni zapisi iz portfoliev, seminarskih nalog in odgovori na izpitna vprašanja. Konkretni primeri nekorektne uporabe psiholoških strokovnih izrazov bodo nadgrajeni s strokovno utemeljitvijo in prikazom njihove strokovno korektne oz. primerne uporabe. V prispevku bodo obravnavani psihološki izrazi, ki se jih širše uporablja na področju vzgoje in izobraževanja, kot npr. inteligenca, sposobnost, zmožnost, uvodna motivacija, kreativnost, konstruktivna komunikacija, konstrukcija, razumljivost, razumevanje, refleksija, poslušnost idr. Prispevek bo ciljno naravnan k ozaveščanju strokovne javnosti o pomembnosti dosledne strokovno korektne uporabe obravnavanih izrazov in k spodbujanju večje občutljivosti strokovnjakov različnih strok na področju poznavanja in uporabe psihološkega strokovnega jezika. V zaključkih prispevka bomo izpostavili tudi nekatere pojmovne in didaktične usmeritve za visokošolske in druge učitelje.

Ključne besede: kritična refleksija, ozaveščanje, psihološki strokovni izrazi, študenti pedagoških smeri

A Critical Reflection on the Incorrect Use of Certain Psychological Technical Terms by Teacher Education Students

The acquisition, mastery and use of technical language, or specific technical terms, is an important part of any discipline, as it significantly builds an individual's conceptual framework, enables their understanding through the internalisation of meaning, and facilitates correct written and oral professional expression. Different disciplines often lack a unified view on certain shared technical terms. Insufficient knowledge of technical psychological terms is often reflected in their imprecise, inconsistent or professionally incorrect use, and consequently in misunderstandings, professional errors and unprofessional conclusions; in extreme cases, this may even lead to the professional ridicule of an individual who uses the terms in question incorrectly. This paper will present findings derived from the author's more than thirty years of monitoring and critical content analysis of work produced by students from various educational disciplines at the Faculty of Education, University of Ljubljana. The professional content analysis included their diary entries from teaching placements, reflective notes from portfolios, seminar assignments and answers to examination questions. Specific examples of the incorrect use of specialist psychological terms will be supplemented with professional justification and an illustration of their professionally correct or appropriate use. The paper will examine psychological terms that are widely used in the field of education and training, such as intelligence, ability, capacity, initial motivation, creativity, constructive communication, construction, comprehensibility, understanding, reflection, obedience, etc. The paper aims to raise awareness amongst the professional community of the importance of the consistent and professionally correct use of the terms in question, and to encourage greater sensitivity amongst professionals from various disciplines regarding their knowledge and use of psychological terminology. In the conclusions of the paper, we will also highlight some conceptual and didactic guidelines for higher education and other teachers.

Keywords: critical reflection, raising awareness, psychological terminology, teacher education students

Jezikovno vključevanje LGBTQ+ mladih v srednji šoli: strokovne presoje in pedagoško odzivanje

Način, kako strokovno osebje govori z mladimi in o njih, sooblikuje njihovo mesto v šolskem prostoru. Za jezikovno občutljivo poučevanje je zato pomembno, kako komunikacijske prakse omogočajo pripoznanje spolne usmerjenosti in spolne identitete. Prispevek preučuje, kako učiteljice_i in svetovalne delavke_ci razumejo jezikovno vključevanje LGBTQ+ mladih ter kako svoje razumevanje utemeljujejo z opisi pedagoškega ravnanja. Preliminarna analiza v okviru projekta *Mapiranje molka* (Z7-60184 (B), ARIS) temelji na 19 polstrukturiranih intervjujih s strokovnimi delavkami_ci z izkušnjami srednješolskega poučevanja oziroma svetovalnega dela. Gradivo je bilo obravnavano z usmerjeno kvalitativno vsebinsko analizo, pri kateri smo začetni kodirni okvir dopolnjevali s kategorijami, izpeljanimi iz intervjujev. Analiza pokaže, kako se splošna zavezanost vključevanju različno prevaja v vsakdanje naslavljanje. Intervjuvanke_ci opisujejo nesoglasja v kolektivih glede upoštevanja izbranega imena, pri čemer posamezne_i zaposlene_i njegovo uporabo pogojujejo s spremembo dokumentov. Iz analiziranih opisov je razvidno, da zaposlene_i različno razumejo, kaj spoštovanje spolne identitete zahteva pri vsakdanjem naslavljanju dijakinj_ov. Opis dogovorjene šolske prakse naslavljanja kaže možnost uskladitve ravnanja ob upoštevanju želja LGBTQ+ dijakinj_ov. Pri spolni usmerjenosti analiza izpostavlja pomen vprašanj, ki mladim omogočajo govoriti o partnerskih odnosih brez vnaprejšnje predpostavke o heteroseksualnosti. Ugotovitve izpostavljajo pomen prepoznavanja predpostavk v lastni jezikovni rabi in strokovnega usklajevanja komunikacijskih praks. Prispevek jezikovno občutljivost umešča v pedagoško odgovornost za prostor, v katerem lahko mladi sodelujejo, ne da bi morali svojo spolno usmerjenost ali spolno identiteto prilagajati pričakovanjem zaposlenih.

Ključne besede: jezikovno občutljivo poučevanje, LGBTQ+ mladi, spolna usmerjenost, spolna identiteta, pedagoška komunikacija

Linguistic Inclusion of LGBTQ+ Young People in Secondary Schools: Professional Judgments and Pedagogical Responses

The way in which professional staff speak to and about young people helps shape their place within the school environment. For linguistically sensitive teaching, it is therefore important to consider how communication practices facilitate the recognition of sexual orientation and gender identity. This paper examines how teachers and counsellors understand the linguistic inclusion of LGBTQ+ young people and how they justify their understanding through descriptions of their pedagogical practices. A preliminary analysis conducted as part of the *Mapping Silence project* (Z7-60184 (B), ARIS) is based on 19 semi-structured interviews with professionals with experience of secondary school teaching or counselling. The data were analysed using a focused qualitative content analysis, in which we supplemented the initial coding framework with categories derived from the interviews. The analysis shows how a general commitment to inclusion translates differently into everyday forms of address. The interviewees describe disagreements within staff teams regarding the use of a chosen name, with some staff members making its use conditional upon changes to official documents. The analysed descriptions reveal that staff members have differing understandings of what respecting gender identity entails when addressing pupils in everyday situations. The description of the agreed school practice for addressing pupils highlights the possibility of harmonising behaviour whilst considering the wishes of LGBTQ+ pupils. Regarding sexual orientation, the analysis highlights the importance of questions that enable young people to talk about romantic relationships without the preconception of heterosexuality. The findings emphasise the importance of recognising assumptions in one's own language use and of professionally coordinating communication practices. The article situates linguistic sensitivity within the pedagogical responsibility to create a space in which young people can participate without having to adapt their sexual orientation or gender identity to the expectations of staff.

Keywords: language-sensitive teaching, LGBTQ+ young people, sexual orientation, gender identity, pedagogical communication

Od enormnih razlik do skupnega napredka: diferenciacija pri pouku nemščine na Evropski šoli Ljubljana

Evropska šola Ljubljana je izobraževalna ustanova, za katero je značilno medkulturno in večjezično okolje. Med učenci se zaradi različnih jezikovnih ozadij pojavljajo zelo velike razlike v znanju. Posebno zahtevna situacija nastane pri pouku tujega jezika, ko je v skupini materni govorec. To odpira vprašanja, kako diferencirati pouk in hkrati slediti učnim gradivom, ne da bi nekateri učenci nazadovali, drugi pa se zaradi prehitrega tempa znašli v težavah. Učitelj je postavljen pred izziv, kako konstruktivno izkoristiti kompetence maternega govorca, ne da bi s tem ustvaril občutek neenakosti ali zaviral napredovanje ostalih. Pojavi se tudi vprašanje, katere strategije lahko uporabi učitelj sam in katere ukrepe je smiselno sprejeti na ravni šole. V prispevku bodo predstavljeni pogosti izzivi pri pouku nemščine kot tujega jezika v jezikovno in kulturno heterogenih skupinah. Ob tem bodo ponujene konkretne rešitve, ki temeljijo na načelih jezikovno občutljivega poučevanja in prepoznavanju jezikovne raznolikosti kot vira učenja. Predstavljene bodo strategije diferenciacije, uporabe raznojezičnih repertoarjev in organizacijske prilagoditve na ravni šole. Na kratko bodo predstavljena tudi stališča učencev do te problematike.

Ključne besede: jezikovno občutljivo poučevanje, diferenciacija, raznojezičnost, heterogenost skupin, nemščina kot tuji jezik

From Enormous Differences to Shared Progress: Differentiation in German Lessons at the European School Ljubljana

The European School of Ljubljana is an educational institution characterised by an intercultural and multilingual environment. Due to their diverse linguistic backgrounds, there are very significant differences in knowledge levels amongst the pupils. A particularly challenging situation arises in foreign language lessons when there is a native speaker in the group. This raises questions about how to differentiate teaching whilst still following the curriculum, without some pupils falling behind whilst others struggle due to the pace being too fast. The teacher faces the challenge of how to make constructive use of the native speaker's competences without creating a sense of inequality or hindering the progress of the others. The question also arises as to which strategies the teacher can employ themselves and which measures it makes sense to adopt at school level. This paper will present common challenges in teaching German as a foreign language in linguistically and culturally heterogeneous groups. It will also offer concrete solutions based on the principles of linguistically sensitive teaching and the recognition of linguistic diversity as a resource for learning. Strategies for differentiation, the use of multilingual repertoires and organisational adaptations at school level will be presented. Pupils' views on this issue will also be briefly outlined.

Keywords: linguistically sensitive teaching, differentiation, plurilingualism, heterogeneous groups, German as a foreign language

Dobro počutje skozi angleščino: jezik, ki povezuje učenje, sodelovanje in skrb zase

Jezik v vzgojno-izobraževalnem procesu ni le sredstvo sporazumevanja in predmet usvajanja znanja, temveč tudi pomembno orodje učenja, vključevanja, sodelovanja in izražanja lastnih izkušenj. Prav pouk tujega jezika ponuja številne možnosti za povezovanje jezikovnih ciljev z vsebinami, ki dijake nagovarjajo kot posameznike in jih spodbujajo k razmišljanju o sebi, drugih in svetu, v katerem živijo, ter k razvijanju kompetenc za soočanje z izzivi današnjega časa. Na teh izhodiščih je bilo pri pouku angleščine v drugem letniku gimnazije izvedeno projektno delo na temo dobrega počutja. Temeljilo je na akcijskem pristopu, v katerem so dijaki prevzemali aktivno vlogo pri načrtovanju, izvajanju in vrednotenju lastnega učenja. V skupinah so raziskovali različne vidike dobrega počutja, prebirali in obravnavali članke, izluščili ključne informacije ter usvajali tematsko besedišče. Sledili so priprava povzetkov, oblikovanje jezikovnih nalog in načrtovanje aktivnosti za sošolce. Pri oblikovanju nalog so lahko uporabili umetno inteligenco, pri čemer so morali najprej določiti tip in zahtevnost naloge, jo samostojno preizkusiti ter kritično ovrednotiti njeno ustreznost. Vzporedno so dijaki vodili dnevnik dobrega počutja in spremljali izbrane vsakodnevne navade, kar je spodbujalo samorefleksijo in večje zavedanje lastnega počutja. V zaključni fazi so sami predstavili raziskane teme, pripravili jezikovne naloge ter izvedli aktivnosti za sošolce. Tako so postali aktivni soustvarjalci učnega procesa, jezik pa je postal sredstvo njihovega sodelovanja, izražanja, ustvarjanja in vključevanja. Projekt je poleg jezikovnih zmožnosti razvijal sodelovanje, komunikacijo, samostojnost, kritično mišljenje, samorefleksijo in odgovorno uporabo digitalnih orodij – kompetence, ki so pomembne za uspešno delovanje mladih v sodobni družbi.

Ključne besede: dobro počutje, projektno delo, akcijski pristop, sodelovalno učenje, mehke veščine

Well-Being Through English: A Language That Connects Learning, Collaboration, and Self-Care

In the educational process, language is not merely a means of communication and a subject for acquiring knowledge, but also an important tool for learning, inclusion, collaboration and the expression of one's own experiences. Foreign language lessons offer numerous opportunities to link language objectives with content that speaks to pupils as individuals and encourages them to reflect on themselves, others and the world in which they live, as well as to develop the skills needed to face the challenges of today's world. Building on these principles, a project-based learning initiative on the theme of wellbeing was carried out in English lessons for second-year grammar school pupils. It was based on an action-oriented approach, in which pupils took an active role in planning, implementing and evaluating their own learning. Working in groups, they explored various aspects of wellbeing, read and discussed articles, extracted key information and learnt topic-specific vocabulary. This was followed by the preparation of summaries, the design of language tasks and the planning of activities for their classmates. When designing tasks, they were able to use artificial intelligence; however, they first had to determine the type and level of difficulty of the task, test it independently and critically assess its suitability. At the same time, the pupils kept a wellbeing diary and monitored selected daily habits, which encouraged self-reflection and greater awareness of their own wellbeing. In the final phase, they presented the topics they had researched, prepared language tasks and carried out activities for their classmates. In this way, they became active co-creators of the learning process, with language serving as a means of their participation, expression, creativity and inclusion. In addition to language skills, the project developed collaboration, communication, independence, critical thinking, self-reflection and the responsible use of digital tools – competences that are essential for young people to function successfully in modern society.

Keywords: well-being, project-based learning, action-oriented approach, soft skills, collaborative learning

Jezik kot orodje kritičnega mišljenja in raziskovanja

Sodobna šola se sooča z dvojnim izzivom: dijakom omogočiti dostop do vse bolj raznolikih virov informacij ter jih hkrati usposobiti za njihovo kritično presojo, smiselno uporabo in odgovorno soustvarjanje znanja. Pri tem imajo pomembno vlogo jeziki, saj učni proces pogosto poteka v večjezičnem informacijskem okolju, v katerem se strokovne vsebine, digitalni viri in komunikacijske situacije pojavljajo v različnih jezikih. Prispevek predstavlja projektno nalogo *Dolgoživost: živeti dlje in bolj zdravo*, zasnovano na akcijskem pristopu, ki povezuje informacijsko pismenost, kritično mišljenje, raziskovalno delo, premišljeno rabo umetne inteligence in razvoj sporazumevalne zmožnosti v tujem jeziku. Poseben poudarek je namenjen vlogi jezika v posameznih fazah projektne dela: pri iskanju in razumevanju virov, kritičnem vrednotenju informacij, izvajanju intervjujev in opazovanju v lokalnem okolju, oblikovanju ugotovitev ter njihovem posredovanju različnim naslovnikom. Jezik v projektu tako ni obravnavan zgolj kot sredstvo za predstavitev končnega izdelka, temveč kot orodje mišljenja, raziskovanja in sodelovanja. Dijaki so uporabljali različne vrste virov, med drugim TED-govore, strokovne članke in empirične podatke iz lokalnega okolja, pri čemer so morali upoštevati jezikovno in vsebinsko zahtevnost posameznih virov. Poseben del projekta je predstavljala refleksija o uporabi umetne inteligence, pri kateri so dijaki preverjali točnost informacij, primerjali različne formulacije in presojali omejitve orodij UI. V sklepni fazi so za ugotovitve uporabili različne komunikacijske formate, kot so podkasti, infografike in posnetki, ter jih nadgradili z interaktivnimi dejavnostmi za sošolce. Projekt kaže, da je jezikovno občutljiva učilnica lahko prostor, v katerem se jezikovno učenje organsko povezuje z razvojem informacijske in digitalne pismenosti ter z oblikovanjem odgovornega odnosa do zdravja in sodobnih tehnologij.

Ključne besede: dolgoživost, akcijski pristop, informacijska pismenost, umetna inteligenca, projektno učenje, tuji jeziki

Language as a Tool for Critical Thinking and Inquiry

Modern schools face a twofold challenge: to provide pupils with access to an increasingly diverse range of information, whilst at the same time equipping them to critically evaluate, make meaningful use of and responsibly contribute to the creation of knowledge. Languages play a significant role in this, as the learning process often takes place in a multilingual information environment in which content, digital resources and communication appear in different languages. This paper presents the project task *Longevity: Living Longer and Healthier*, designed around an action-oriented approach that combines information literacy, critical thinking, research work, the thoughtful use of artificial intelligence (AI) and the development of communication skills in a foreign language. Emphasis is placed on the role of language in the various stages of the project work: in searching for and understanding sources, critically evaluating information, conducting interviews and making observations in the local environment, formulating findings, and communicating these to various audiences. Language in the project is thus not treated merely as a means of presenting the final product, but as a tool for thinking, researching and collaborating. Pupils used various types of sources, including TED Talks, academic articles and empirical data from the local community, whilst having to consider the linguistic and content-related complexity of each source. A specific part of the project involved reflection on the use of artificial intelligence, during which pupils verified the accuracy of information, compared different formulations and assessed the limitations of AI tools. In the final phase, they used various communication formats – such as podcasts, infographics and videos – to present their findings and enhanced these with interactive activities for their classmates. The project demonstrates that a linguistically sensitive classroom can be a space in which language learning is linked to the development of information and digital literacy, as well as to the cultivation of a responsible attitude towards health and modern technologies.

Keywords: longevity, action-oriented approach, information literacy, artificial intelligence, project-based learning, foreign languages

Od prevoda do poustvarjanja: večjezični dijaki Gimnazije Ravne na Koroškem v dialogu s sodobno slovensko poezijo

Prispevek predstavlja jezikovno občutljive pristope k poučevanju sodobne slovenske poezije na primeru sodelovanja Gimnazije Ravne na Koroškem v mednarodnem projektu *Pesniki sodobnosti – glasovi prihodnosti* (POT-VOT). Srečanja s priznanimi živečimi pesniki Anjo Zag Golob, Denisom Škofičem in Lidijo Dimkovsko služijo kot sistematično izhodišče za poglobljeno delo v jezikovno in kulturno raznolikih razredih. V osrednjem delu na podlagi dijaških predstavitev analiziramo tri praktične dejavnosti, ki so večjezičnim dijakom omogočile aktivno poustvarjanje pesniških besedil. Prva je prevajanje poezije v materne in tuje jezike. Ob pesmih Lidije Dimkovske so dijaki raziskovali motive doma in selitve, kar se neposredno povezuje z avtoričinim raziskovanjem priseljske književnosti. Druga dejavnost je prevajanje sodobne poezije v lokalno narečje. Ob branju narečno bogatih registrov iz zbirke *Tuskulum* Denisa Škofiča je prevajanje delovalo kot jezikovni most med izkustvenim svetom dijakov, knjižno slovenščino in drugim narečjem. Tretja dejavnost obsega ustvarjalno poustvarjanje pesmi vseh treh avtorjev, pri čemer so dijaki z ustvarjalnim preoblikovanjem in interpretacijo razvijali lasten pesniški glas. Prikazane metode kažejo, da načrtno vključevanje lastnih jezikovnih virov dijakov (maternih jezikov in narečij) zmanjšuje receptivni prag pri obravnavi zahtevne sodobne literature. Prispevek ponuja praktične smernice o tem, kako z ustreznim odranjem (scaffoldingom) šolske kulturne dogodke preoblikovati v vključujoče in spodbudno učno okolje za vse dijake.

Ključne besede: jezikovno občutljivo poučevanje, sodobna slovenska poezija, večjezičnost, narečni prevod, projekt POT-VOT

From Translation to Reinterpretation: Multilingual Students of Gimnazija Ravne na Koroškem Engage with Contemporary Slovene Poetry

This paper presents linguistically sensitive approaches to teaching contemporary Slovenian poetry, using the example of the participation of Gimnazija Ravne na Koroškem in the international project *Poets of Today – Voices of Tomorrow* (POT-VOT). Meetings with renowned living poets Anja Zag Golob, Denis Škofič and Lidija Dimkowska serve as a systematic starting point for in-depth work in linguistically and culturally diverse classes. In the main section, based on the pupils' presentations, we analyse three practical activities that enabled multilingual pupils to actively engage with poetic texts. The first is the translation of poetry into their mother tongues and foreign languages. Through the poems of Lidija Dimkowska, the students explored themes of home and migration, which are directly linked to the author's exploration of immigrant literature. The second activity involves translating contemporary poetry into the local dialect. Whilst reading the dialect-rich passages from Denis Škofič's collection *Tuskulum*, the translation served as a linguistic bridge between the pupils' lived experience, standard Slovenian and another dialect. The third activity involved the creative reworking of poems by all three authors, whereby the pupils developed their own poetic voice through creative reimagining and interpretation. The methods presented demonstrate that the deliberate incorporation of pupils' own linguistic resources (mother tongues and dialects) lowers the receptive threshold when engaging with challenging contemporary literature. This paper offers practical guidelines on how, through appropriate scaffolding, school cultural events can be transformed into an inclusive and stimulating learning environment for all pupils.

Keywords: language-sensitive teaching, contemporary Slovene poetry, plurilingualism, dialect translation, POT-VOT project

Darja Mertelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
darja.mertelj@guest.arnes.si
Leon Brajnik, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
leon.brajnik@gmail.com

Kaj lahko medpredmetno povezovanje geografije in italijanščine kot tujega jezika prispeva k jezikovni občutljivosti dijakov?

Prispevek predstavlja možnosti razvijanja jezikovne občutljivosti dijakov v okviru medpredmetnega povezovanja italijanščine kot tujega jezika in geografije v gimnazijskem izobraževanju. Izhodišče predstavljajo sodobne značilnosti regionalnega razvoja južne Italije, ki omogočajo povezovanje geografskih vsebin z jezikovnimi, kulturnimi in večjezičnimi vidiki ter primerjave s slovenskim in širšim južnoslovanskim prostorom. Oblikovan je bil učni sklop šestih učnih enot s cilji za geografijo, italijanščino kot tuji jezik in medpredmetno povezovanje, pri čemer so bile nekatere dejavnosti nadgrajene z vidika jezikovne občutljivosti. Učne dejavnosti vključujejo delo z avtentičnimi besedili in videogradivom, grafičnimi prikazi, ustno in pisno izmenjavo mnenj ter problemske naloge v okviru simulacije občinskega sveta o regionalnem razvoju. Pri vsem je posebna pozornost namenjena strokovnemu jeziku in terminologiji. Dijaki prepoznavajo in primerjajo poimenovanja v slovenščini in italijanščini ter jih priključijo tudi v angleščini in svojih družinskih jezikih. Ob tem razvijajo strategije za razumevanje neznanih strokovnih izrazov ter ozaveščajo internacionalizme, spoznavajo etimologijo, večpomenskost, razlike med splošnim in strokovnim pomenom ter kulturno pogojenost pomena. Prispevek pokaže, kako je mogoče medpredmetne dejavnosti z razmeroma kratkimi učnimi posegi nadgraditi v dejavnosti za sistematično razvijanje jezikovne občutljivosti: v smer večjezičnosti in jezikovne radovednosti.

Ključne besede: medpredmetno povezovanje, jezikovna občutljivost, strokovna terminologija, geografija, prvi in drugi/tuji jeziki

What Can Cross-Curricular Integration of Geography and Italian as a Foreign Language Contribute to Pupils' Linguistic Sensitivity?

This paper presents opportunities for developing pupils' linguistic sensitivity within the framework of interdisciplinary integration of Italian as a foreign language and Geography in secondary school education. The starting point is the contemporary characteristics of regional development in southern Italy, which enable the integration of geographical content with linguistic, cultural and multilingual aspects, as well as comparisons with the Slovenian and wider South Slavic regions. A teaching module comprising six lessons was developed, with objectives for Geography, Italian as a foreign language and cross-curricular integration, with some activities enhanced from the perspective of linguistic sensitivity. The learning activities include working with authentic texts and video material, graphical representations, oral and written exchanges of views, and problem-based tasks within the framework of a simulated municipal council meeting on regional development. Throughout, particular attention is paid to specialist language and terminology. Pupils identify and compare terms in Slovenian and Italian and recall them in English and their family languages. In doing so, they develop strategies for understanding unfamiliar technical terms and become aware of internationalisms; they learn about etymology, polysemy, the differences between general and technical meanings, and the cultural conditioning of meaning. This paper demonstrates how interdisciplinary activities can be developed, through relatively brief teaching interventions, into activities for the systematic development of linguistic sensitivity: towards multilingualism and linguistic curiosity.

Keywords: interdisciplinary integration, linguistic sensitivity, technical terminology, Geography, first and second/foreign languages

Jezikovna (ne)občutljivost in mišljenje v učilnici

Filozofsko vprašanje, ali lahko mislimo brez jezika in v kolikšni meri jezik sam določa mišljenje, je zelo staro, seže vse tja do Platona, nanj pa obstajajo diametralno nasprotni odgovori. Če glede tega vprašanja v filozofiji obstoji odprto polje, pedagogija na to isto vprašanje lahko samo enoznačno odgovori NE. Skupna izkušnja vseh, ki delamo v razredu, je, da ni mogoče dobro misliti brez dobrega obvladanja jezika. Dodatno težavo v nejasnosti in nedoločenosti mišljenja predstavlja vdor angleščine v vsakdanji jezik mladih. Pri pouku filozofije, kjer poskušamo priti od konkretnih predstav do opredelitve pojma, predstavljajo jezikovni primanjkljaji v izražanju veliko oviro že na začetku. Izkušnje dela s študenti kažejo na težave pri iskanju besed, s katerimi bi lahko jasno opredelili svoje predstave in podali odtenke svojih misli. Tako smo pri vajah iz filozofije razvili določene protokole, kaj početi, da se premaknemo z mrtve točke, ki izvira iz slabih zmožnosti izražanja. Vprašanju, kaj storiti, da bi se v šoli kot instituciji vednosti in mišljenja uspešno spopadli z zmanjševanjem jezikovne zmožnosti in občutljivosti, pa bi bilo potrebno nameniti več pozornosti.

Ključne besede: jezik, mišljenje, jezikovna občutljivost

Linguistic (In)Sensitivity and Thinking in the Classroom

The philosophical question of whether we can think without language, and to what extent language itself determines thinking, has a long history, dating back to Plato, and has elicited diametrically opposed answers. While this question remains open in philosophy, pedagogy can provide an unequivocal answer: NO. The shared experience of all of us who work in the classroom is that it is not possible to think well without a good command of language. An additional problem, contributing to the vagueness and indefiniteness of thinking, is the intrusion of English into the everyday language of young people. In philosophy lessons, where we attempt to move from concrete ideas to the definition of a concept, linguistic shortcomings in expression present a major obstacle right from the start. Experience of working with students reveals difficulties in finding the words to clearly articulate their ideas and convey the nuances of their thoughts. Consequently, in our philosophy seminars, we have developed specific protocols for overcoming such impasses arising from poor expressive abilities. However, more attention needs to be paid to the question of what can be done to ensure that schools, as institutions of knowledge and thinking, successfully address the decline in linguistic ability and sensitivity.

Keywords: language, thinking, linguistic sensitivity

Šola kot večkulturno in večjezično okolje

Eden izmed izzivov, pred katere družbene spremembe postavljajo vzgojo in izobraževanje danes, je, da šola postaja vedno bolj večkulturno in večjezično okolje, kar pa ni posebnost le Slovenije. Večkulturnost in večjezičnost šolskega okolja, s katerima se soočamo, nista začasno stanje ali izredna situacija, ampak sta postali pravzaprav konstitutivni element šole. Zato ju moramo kot taki pripoznati, če želimo, da bo naša šola še naprej uspešna, da bo zagotavljala enake možnosti in inkluzivnost tudi v prihodnje. Različna kulturna in jezikovna ozadja učencev in učenk šolo najprej in predvsem bogatijo, hkrati pa zahtevajo, nove vzgojno izobraževalne pristope, ki bodo omogočali, da bodo lahko vsi učenci in učenke razvili svoje potenciale v kar največji meri in bili uspešni. Pri tem naj bi izobraževalne politike s podporo šolam, učiteljem in učiteljicam, mladim in staršem zasedale prav tako pomembno mesto pri uresničevanju načela inkluzivnosti. V prispevku bomo najprej predstavili glavne ugotovitve in poudarke, ki jih prinaša poročilo *SIRIUS Watch 2026, Bridging the Gap: Strengthening Language Support and Multilingual Education* in ki se tokrat osredotoča prav na (več)jezikovno dimenzijo šole. Poročilo *SIRIUS Watch* nastaja vsako leto v okviru evropske mreže oziroma projekta *SIRIUS* in primerjalno spremlja izobraževalne politike in stanje na področju izobraževanja otrok in mladih s priseljenkim ozadjem v 16 državah partnericah. Predstavitev poročila *SIRIUS Watch* nam bo tako služila za izhodišče pri premisleku o šoli kot večkulturnem in večjezičnem učnem okolju.

Ključne besede: vzgoja in izobraževanje, otroci in mladi s priseljenkim ozadjem, večkulturno in večjezikovno šolsko okolje, inkluzivnost, *SIRIUS Watch*

School as a Multicultural and Multilingual Environment

One of the challenges that social changes are posing for education today is that schools are becoming increasingly multicultural and multilingual environments; this is not a phenomenon unique to Slovenia. The multicultural and multilingual nature of the school environment that we are facing is not a temporary state or an exceptional situation but has in fact become a constitutive element of the school. We must therefore recognise them as such if we want our schools to remain successful and to continue to ensure equal opportunities and inclusivity in the future. The diverse cultural and linguistic backgrounds of pupils first and foremost enrich the school, whilst at the same time require new educational approaches that will enable all pupils to fully develop their potential and to succeed. In this regard, education policies – by supporting schools, teachers, young people and parents – should also play a key role in realising the principle of inclusivity. In this article, we will first present the main findings and key points from the *SIRIUS Watch 2026* report, *Bridging the Gap: Strengthening Language Support and Multilingual Education*, which this time focuses specifically on the (multi)lingual dimension of schools. The *SIRIUS Watch* report is produced annually as part of the European *SIRIUS* network and provides a comparative overview of educational policies and the state of education for children and young people from migrant backgrounds across 16 partner countries. The presentation of the *SIRIUS Watch* report will therefore serve as a starting point for our reflection on the school as a multicultural and multilingual learning environment.

Keywords: education and training, children and young people from migrant backgrounds, multicultural and multilingual school environment, inclusivity, *SIRIUS Watch*

Vabilo k sodelovanju na znanstveno-strokovni konferenci

Vidiki jezikovno občutljive učilnice

Četrtek, 22. oktober 2026 | 9.00–17.00

Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani

Kardeljeva ploščad 16, Ljubljana

Jezikovno občutljivo poučevanje temelji na zavedanju, da je **jezik ključno orodje** učenja in vključevanja. Učitelje in vzgojitelje spodbuja k načrtnemu razvijanju jezikovnih zmožnosti učencev in otrok na vseh področjih ter k prepoznavanju jezikovne in kulturne raznolikosti kot pomembnega vira učenja.

Konferenca je namenjena **raziskovalcem, visokošolskim učiteljem, učiteljem praktikom, vzgojiteljem in strokovnim sodelavcem** na vseh predmetnih področjih in ravneh izobraževanja. Udeležba na konferenci predstavlja priložnost za predstavitev raziskovalnih spoznanj, strokovnih prispevkov, strokovno izpopolnjevanje učiteljev in vzgojiteljev ter izmenjavo znanja in izkušenj s področja jezikovno občutljivega poučevanja.

Prijava na konferenco

Rok za prijavo na konferenco je **20. september 2026**. Udeležba na konferenci je brezplačna.

Povezava na prijavo: <https://lka.arnes.si/vidiki-ucilnice-2026>

Če želite **aktivno sodelovati s prispevkom**, v prijavi dodajte povzetek prispevka v obsegu 200-250 besed ter do pet ključnih besed v slovenskem in angleškem jeziku. Na podlagi sprejetih prispevkov bo v začetku oktobra oblikovan program konference in izdana *Knjiga povzetkov*. Udeležba na konferenci je brezplačna.

Predviden čas za predstavitev prispevka je 30 minut (vključno z razpravo).

Za vsa nadaljnja vprašanja smo vam na voljo na melita.lemutbajec@pef.uni-lj.si

Veseli bomo vaše udeležbe.

Vodja projekta prof. dr. Karmen Pižorn

Znanstveno-strokovna konferenca *Vidiki jezikovno občutljive učilnice* je del ARIS-ovega projekta *Moji jeziki, moja moč: razvijanje jezikovno občutljivega poučevanja na vseh ravneh izobraževanja* (V5-24060). Projekt št. V5-24060 je sofinancirala Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije iz državnega proračuna in Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje.

Jasna agencija za mednarodno in medregijsko sodelovanje v izobraževanju Republike Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST
IN MLADINO

Znanstveno-strokovna konferenca *Vidiki jezikovno občutljive učilnice*

Četrtek, 22. oktober 2026 | 9.00 – 17.00 Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani

Kardeljeva ploščad 16, Ljubljana

REGISTRACIJA 8.15 – 8.50

8.50 – 9.00	Glasbeni pozdrav, Komorni zbor PEF UL
9.00 – 9.30	prof. dr. Karmen Pižorn, UL PEF <i>Doprinosi projekta Moji jeziki, moja moč</i> vodja projekta Moji jeziki, moja moč, dekanja UL PEF
048	
9.30 – 10.00	prof. dr. Saša Jazbec, UM FF <i>Ko je čezjezičnost srečala večjezičnost pri učenju tujega jezika</i> vabljen predavatelj
10.00 – 10.30	Susanna Slivensky, ECML, Council of Europe <i>From European Expertise to Classroom Practice – How ECML Resources Support Plurilingual and Language-Sensitive Education</i> gostja iz tujine

KAVA 10.30 – 10.50

	SEKCIJA A (v angleškem jeziku), 048 (pritličje) Vodi: Melita Lemut Bajec	SEKCIJA B (OŠ), 210 (2. nadstropje) Vodita: Mirjam Škarja in Anja Pirih	SEKCIJA C (vrtec), 205 (2. nadstropje) Vodi: Mija Umer	SEKCIJA D, 329 (3. nadstropje) Vodi: Silva Bratož
10.50 – 11.20	<i>Supporting Educator's Active Role in Multilingual Preschool Settings: Project AGENTIVE</i> Anja Pirih, Silva Bratož, Mija Umer, UP PEF	<i>»Moj učenec prihaja s Kosova. Moram potem staršem napisati email v albanščini?«</i> Ota Trajković Haziri, Osnovna šola Vižmarje Brod	<i>Jezikovno občutljiv vrtec kot prostor vključevanja večjezičnega otroka</i> Eva Petan, Vrtec Mavrica Brežice	<i>Med maturo in resnično komunikacijo: prostor za jezikovno občutljiv pouk angleščine v 4. letniku gimnazije</i> Sara Remžgar, Gimnazija Nova Gorica
11.20 – 11.50	<i>Language as the Foundation of Social Inclusion: Observations and a Case Study From the 'Together at the Table' Project</i> Mojca Poredoš, UL PEF; Zdenka Marinič, Jasna Grabeljšek, Jerneja Stoviček, Osnovna šola Zalog; Maja Martina Merljak, Zavod Mea Verba	<i>Jeziki okoli nas: jezikovna raznolikost kot vir učenja</i> Mateja Todorovski, Osnovna šola Dobje	<i>Jezikovno občutljivo poučevanje v večjezičnem vrtcu: izkušnje iz projekta RaRa</i> Tadeja Omerza in Barbara Klede, Vrtec Koper	<i>Ko književnost postane prostor za razumevanje drugega: biblioterapevtski pristop pri pouku slovenščine</i> Ana Marija Gračnar, Ekonomska šola Celje
11.50 – 12.20	<i>Linguistic Landscapes for Plurilingual Inclusion in Schools</i> Anna Dillon, UL PEF	<i>Kako ustvariti učno okolje, v katerem si otrok upa spregovoriti? Jezikovno občutljivo poučevanje tujega jezika v prvi triadi</i> Maja Funa, Osnovna šola Draga Bajca Vipava	<i>Izzivi pri razvoju jezika pri gluhih učencih</i> Maruša Dolanc, Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana	<i>Šola kot večkulturno in večjezično okolje</i> Sabina Autor, Pedagoški inštitut
12.20 – 12.50	<i>Language Sensitive Teaching in Practice: Teachers' Perspectives from a Selected Primary School</i> Tjaša Belinc, Melita Lemut Bajec, UL PEF	<i>Spoznavanje romskega jezika in kulture preko bibliopedagoške ure</i> Vesna Voglar Pulko, Osnovna šola Videm	<i>Neumetnostna besedila v jezikovno spodbudnem okolju večjezične skupine vrtca</i> Renata Jeza, Vrtec Studenci Maribor	<i>Kritična refleksija neekorektnosti uporabe nekaterih psiholoških strokovnih izrazov pri študentih pedagoških smeri</i> Alenka Polak, UL PEF

 KOSILO 12.50 – 13.45				
048	13. 45 – 14.15	Bronka Straus, sekretarka na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in mladino ter predstavnica Slovenije v Upravnem odboru Evropskega centra za moderne jezike		
		<i>Jezikovno občutljivo poučevanje med Scilo in Karibdo</i> <i>vabljeno predavanje</i>		
	14.15 – 14.45	dr. Silvija Komočar, predsednica Skupnosti vrtcev Slovenije <i>Jezik čustev v vrtcu kot podpora jezikovno občutljivemu in vključujočemu pedagoškemu delovanju</i> <i>vabljeno predavanje</i>		
 KAVA 14.45 – 15.00				
	SEKCIJA A, 048 (pritličje) Vodi: Melita Lemut Bajec	SEKCIJA B, 210 (2. nadstropje) Vodi: Anja Pirih	SEKCIJA C, 205 (2. nadstropje) Vodi: Mija Umer	SEKCIJA D, 324 (3. nadstropje) Vodi: Silva Bratož
15.00 – 15.30	<i>Med jezikom institucije in jezikom odnosa: večjezičnost v prostoru manjšinske šole</i> Daniela Manoilov, Gimnazija Nova Gorica	<i>Več kot je kuharjev, boljša je kamena juha</i> Jadranka Mittendorfer, Osnovna šola Dante Alighieri Izola	<i>Večjezičnost kot vir učenja: jezikovno občutljivo poučevanje skozi igro Tornado Boom®</i> Anita Sila, UP PEF	<i>Jezikovno vključevanje LGBTQ+ mladih v srednji šoli: strokovne presoje in pedagoško odzivanje</i> Marko Gavriloski Tretjak, UP PEF
15.30 – 16.00	<i>Od prevoda do poustvarjanja: večjezični dijaki Gimnazije Ravne na Koroškem v dialogu s sodobno slovensko poezijo</i> Natalija Isak, Gimnazija Ravne na Koroškem	<i>Med jeziki: jezikovne strategije večjezičnih učencev pri pouku nemščine</i> Mineja Krisper, Osnovna šola Stražišče Kranj	<i>Gradnja jezikovno občutljivega bralnega okolja na osnovni šoli</i> Urška Dečman, Osnovna šola Muta	<i>Od enormnih razlik do skupnega napredka: diferenciacija pri pouku nemščine na Evropski šoli Ljubljana</i> Tamara Grašič Šebenik, Evropska šola Ljubljana
16.00 – 16.30	<i>Jezikovna (ne)občutljivost in mišljenje v učilnici</i> Mateja Peršak, UL PEF	<i>Vloga prvega jezika pri učenju gluhih učencev</i> Sabina Pokovec, Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana	<i>Razvojna kontinuiteta fonološkega zavedanja v jezikovno občutljivi učilnici</i> Katarina Grom	<i>Dobro počutje skozi angleščino: jezik, ki povezuje učenje, sodelovanje in skrb zase</i> Anja Kogler, III. gimnazija Maribor
16.30 – 17.00	<i>Kaj lahko medpredmetno povezovanje geografije in italijanščine kot tujega jezika prispeva k jezikovni občutljivosti dijakov?</i> Darja Mertelj in Leon Brajnik, FF UL	<i>Od geografskega vira do razlage: vloga jezikovnih podpor pri razvijanju geografskega izražanja učencev</i> Haris Ljubijankić, Osnovna šola Jurija Vege, Moravče	<i>Jezikovno občutljivo poučevanje v digitalnem okolju: primer razvoja aplikacije MemoMoo Kids</i> Liubov Heinrich, Digitalno učno okolje MemoMoo, Mateja Kolar, Osnovna šola Kozje	<i>Jezik kot orodje kritičnega mišljenja in raziskovanja</i> Ines Jarh, III. Gimnazija Maribor

Organizacijski in programski odbor

doc. dr. Melita Lemut Bajec, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta
 prof. dr. Karmen Pižorn, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta
 prof. dr. Silva Bratož, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta
 doc. dr. Anja Pirih, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta
 dr. Tina Rozmanič, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta
 Mija Umer, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta

Vodja konference: doc. dr. Melita Lemut Bajec, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Vodja projekta: prof. dr. Karmen Pižorn, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Znanstveno-strokovna konferenca Vidiki jezikovno občutljive učilnice je del ARIS-ovega projekta *Moji jeziki, moja moč: razvijanje jezikovno občutljivega poučevanja na vseh ravneh izobraževanja* (V5-24060). Projekt št. V5-24060 je sofinancirala Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije iz državnega proračuna in Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje.

